

DRACI, ELFI A TI OSTATNÍ

(Popis ras Dračího doupěte)

vymysleli a napsali

Iva, Jirka a Ivča

<http://www.hamstet.info>

Praha, vánoce 2007

Na začátek

Tento text není návodem, jako hrát Dračí doupě, ani příručkou pro hráče, ve které se budou počítat koeficienty, bonusy a malusy. Nedovíte se, jak hrát, aby se nepřítel rozklepal strachem už při zaslechnutí Vašeho strašného jména. Zato by mohl být inspirací, jak hrát ve smyslu divadelním. Jak být drakem, trolelem či trpaslíkem, jak myslet a cítit jako oni.

Popisy ras jsou psány podle našich představ a fantazie. Neděláme si nárok na úplnost, úmyslně se nezabýváme herními parametry. Pokud se budete jejich čtením bavit aspoň tak, jako my jejich psáním, účelu bylo dosaženo

Cestování nejen v čase a prostoru aneb úvod podruhé

My v Čechách obvykle cestujeme často a cestujeme rádi. Snad proto, že naše země je čím dál menší, snažíme se rozletět ve světě fyzickém, ale cestovat se dá i jinak. Cesty do světa a na zkušenou jsou možné v knihách obrazech, divadle i filmu a v setkáních a rozhovorech s druhými lidmi. Je ale jedna zvláštní možnost cestování, kterou umožňují hry. Hry jsou nejrůznější zábavné, poučné, adrenalinové i jiné. A zvláštní formou her jsou hry na hrdiny – v tuzemsku např. velmi rozšířené Dračí doupe. Jde o jakousi kombinaci šachu a divadla, kde znáhodňování a situace nejistých rozhodnutí či soubojů pomáhá rozhodnout kostka (no tedy spíše mnoho druhů kostek).

To si vyberete rasu, profesi, pohlaví a variantu etického přesvědčení. Hody kostkou doladíte své vlastnosti jako např. sílu, odolnost, obratnost, inteligenci a charisma. Doladíte vybavení penězi, výzbroj a výstroj a můžete vyrazit do světa TAM, do jiného času, případně vesmíru. Kde se setkáváte s dalšími podobnými „dobrodruhy" a buď s nimi spolupracujete nebo ne, jste přátelé či protivníci, pomáháte si k získání zkušeností, pokladů, zábavy nebo k pouhému přežití. Někdy se přitom ledacos dozvíte i o světě tady nebo dokonce o sobě. A to i přestože máte důsledně uplatňovat pravidlo „postavy nejsou hráči, hráči nejsou postavy". Hodně rozšiřujete své obzory, mnohé zkoušíte i zakoušíte a někdy z toho vznikají i zajímavé výstupy jen jakoby nedopatřením.

Tak nějak se stalo, že jeden z členů naší rodiny několik měsíců DrD hrál (a dlužno říci, že mu zbytek rodiny vehementně radil, nahrával, nosil materiály, popichoval, komentoval...) a vůbec bylo po čase obtížné zjistit, kdo z nás (si) vlastně hraje víc. Možná vás pobaví sdílet s námi kousek toho světa, jak vám ho chceme zde nabídnout. Chtěli bychom vám nabídnout něco jako Průvodce světem TAM, zejména při setkání se zástupci různých humanoidních (nejen) druhů může být cestovateli toto varování užitečné. I když světy TAM se nemusí jeden druhému vůbec podobat.

A pokud bude někdy i vy cestovat podobným světem nebo jste již v něm zkušenými borci, přejeme vám šťastnou cestu a užijte si to alespoň tak dobře jako my!

OBSAH

Trpaslíci

Netěší se takovému zájmu, jako elfové nebo hobiti, přitom každý, kdo četl Sněhurku, si myslí, že je zná. Zahrádky a hraniční přechody jsou jich plné. Jenže toto zosobnění trpaslíka má se sebevědomým kovkopem společného stejně málo, jako papírový drak s hrůzu budícím ještěrem.

Napadlo vás někdy, že známá pověst o Horymírovi je jen lety zkrácená vzpomínka na rasovou válku mezi lidmi a trpaslíky?

Barbaři

Jsou zpravidla považováni za tupé ničitele a zaměňováni s vandaly i Vandaly. Je to hrubá pomluva plynoucí ze závisti, ať se stydí, kdo ji pustil do světa. Jsou trochu jiní, ale rozhodně úctyhodní. Vzpomeňte na Bivoje.

Lesní Elfové

Kouzlo, poezie a čistá přírodní síla, to je spojeno s lesními elfy nejvíce. Jděte někdy večer (nejlépe v pozdním jaru nebo počátkem léta) v podvečer do lesa, usedněte mezi kořeny starého stromu a vyčkejte večera. Určitě je uvidíte, když zavřete oči a otevřete duši.

Krollové

Když byla Země ještě pustá a nesličná, byli krollové jejími jedinými pány. Skončení poslední doby ledové je očividně zaskočilo a od té doby to s nimi jde s kopce.

Při jejich nechuti k lidem se nelze divit, že se stáhli do nepřístupných velehor a žijí tam izolovaně a utajeně. Prostředí na okrajích ledovce jim připomíná zašlé krásné časy. A pokud se občas potkají s člověkem? Pak je na světě další novinářská senzace o sněžných mužích.

Vznešení Elfové

Říkají si světlí nebo vznešení, také jsou známi jako sličný lid a provrození. Jejich původ je prastarý a záhadný, snad jsou starší, než vesmír sám. Jsou živou vzpomínkou na čas před začátkem času, na prostor před vznikem prostoru.

Hobiti

Tihle malí lidičkové jsou trochu jako Češi. Do sebe zahledění, poněkud malicherní, velkým slovům a činům nevěřící, konzervativní, podezíraví, ufrflaní, ale nečekaně odolní, překvapivě přizpůsobiví. Převalilo se přes ně kde-co a oni to přežili. Pozoruhodné, ne?

Skřeti

Jsou jako odvrácená strana elfů - nezbytný doplněk, aby byla zachována rovnováha (krása x hnusné ošklivo, dobro x zlo, moudro x hádavost...) - sami nejsou až tak jiní, ale okolí je tak v rámci konceptu bifurkace převážně vnímá i interpretuje. Ve skutečnosti je to s nimi trochu složitější...

Draci

Jaké by to bylo dračí doupě bez draků! Ale kdo nebo co draci jsou? Lidé je akorát nenávidí a hubí kvůli zlatu i škodám na dobytku, proto o nich vymysleli spoustu pomluv (například že žerou princezny...). Kdo je zná doopravdy?

Draci jsou rasa prastará a nejspíš mimozemského (možná i mimovesmírného?) původu, proto si s ostatními tvory příliš nerozumí. Mimo jiné dokazuje jejich zvláštní původ ohňotvorné ústrojí jako rudiment po reaktivním raketovém motoru. Dokáží se také pohybovat specifickým způsobem jistou transformací časoprostoru. K tomu ovšem potřebují některé prvky, v našem světě nedostupné. A tak strádají z nemožnosti návratu.

Dračí poesie

Trpaslíci z pustých hor

Trpaslíci, kteří se usadili v Pustých horách, vytvořili časem svébytný kmen, přestože většinu vlastností, zvyků i obyčejů sdílejí s ostatními trpaslíky.

Obživa

Trpaslíci jsou především horníci, hutníci a řemeslníci. Těží rudné žíly, kterých je ve vyšších a nepřístupných částech Pustých hor dostatek, taví z nich kovy (obyčejné – cín, měď, zinek, i vzácné – stříbro, zlato, rtuť a antimon) a z části je zpracovávají. V pustých horách není železná ruda, železo a ocel tedy musí nakupovat. Nicméně umí je velmi dobře zpracovávat. Těžba a zpracování kovů včetně pomocných profesí (důlní stavby, vodohospodářství...) zaměstnává drtivou většinu z nich a na těch pár „odrodilců“, zabývajících se něčím jiným, hledí skrz prsty. Tolerují obchodníky, jsou totiž na obchodu závislí.

Společenská organizace

Práce trpaslíků je závislá na dobré organizaci, proto považují hierarchickou společenskou strukturu za samozřejmost a mlčky se jí podřizují. Jádrem organizace jsou cechy, částečně splývající s rody – povolání se velmi často dědí z rodičů na děti. Na vyšší postavení v cechu se nejčastěji postupuje na základě zkušenosti, odborné zdatnosti nebo prokázaných zásluh. Řadoví trpaslíci uznávají autoritu svých nadřízených se samozřejmostí a něco jako vzpoura je jim zcela nepochopitelné.

Starší cechů tvoří nejvyšší radu a její nejstarší nebo nejváženější člen je považován za hlavu celého kmene. Není králem v lidském smyslu toho slova, přestože je tak často lidmi (a ostatními rasami) z nedostatku lepších termínů nazýván. Jeho pravomoci jsou omezené zvykovým právem a jeho postavení není dědičné. Časem se vytvořily mezi trpaslíky rody, které se více zabývají organizační prací, jejich příslušníci jsou vzdělanější a tedy bývají častěji povoláváni do nadřízených postavení, často i podle zásady „když byl dobrý mistr otec, bude dobrým i syn“. Původ sám však rozhodně nestačí, schopnosti a zásluhy jsou nutné.

Trpaslíci pracují ve partách, vedených mistrem. Jejich členové dostávají předem stanovený podíl na výsledku práce. Například parta kovkopů dostane od svého cechmistra „koncesi“ na určitou oblast či žílu, na které mohou pracovat. Část výtěžku platí do cechovní pokladny, za část kupují materiál a o zbytek se dělí podle předem stanoveného klíče. Cech ze svého podílu financuje společné stavby, například větrací nebo dopravní šachty, část také platí nejvyšší radě, která zase financuje stavby nutné pro všechny.

Vojsko

Trpaslíci nemají (a neuznávají) bojovníky jako profesi a nemají pravidelnou armádu. Mají organizovanou jakousi domobranu, prakticky splývající s pracovním zařazením. Každý trpaslík má zbraň, umí s ní zacházet a v případě potřeby bojuje. Jejich protivníci jsou nejčastěji skřeti, kteří s nimi obývají stejný biotop (podzemní prostory). Drobné šarvátky vypuknou několikrát do roka, větší boje co pár let. Trpaslíci by nešli do války po boku někoho jiného, snad jen jako nouzová pomoc jinému trpaslickému kmeni. Také nejsou útoční, ale občas se dostávají do střetu s okolními rasami při rozšiřování svých dolů a dílen. Při prosazování svých územních zájmů jsou tvrdí a nesmiřitelní, i když jim to tak nepřijde.

Právo a soudnictví

Trpaslíci se řídí zvykovým právem, nemají psané zákony. Pokud se dostanou do sporu, řeší jej zpravidla cechmistr. Jejich soudy mají charakter civilního sporu, instituce prokurátora neexistuje. Obě strany přednesou svůj spor před cechmistrem, případně dalšími uznávanými členy cechu a ten se pokusí najít řešení podle zvyku a zdravého rozumu. Pokud některá strana nesouhlasí, řeší spor znovu rada starších, konečnou instancí je její představený. Málokdy je třeba někoho trestat, obvykle se najde kompromisní řešení, které je přijatelné pro obě strany. Pokud nějaký trpaslík výjimečně provede něco, co ostatní považují za zavrženíhodné (například se dopustí nevěry), je potrestán pokutou, což je velmi citelné. Krajní a velmi málo používaný trest je vyhnání.

Vztah k magii

Magie není trpaslíkům neznámá, jejich vztah k ní je však čistě utilitaristický. Je pro ně jen jedním z řady nástrojů a to ne tím nejdůležitějším. Většina trpaslíků se dívá na magii trochu s pohrdáním jako na ne zcela korektní způsob, jak si usnadnit práci. Dávají přednost klasickým postupům (kladivo je holt kladivo a žádná magenergie ho nenahradí). Ryzí kouzelníci mezi nimi nejsou, alchymisté nemají nejlepší pověst. Trpaslíci oceňují pouze „aplikovanou“ magii, například někteří dokáží rozeznat skrz vrstvu horniny nehomogenity jako jsou zlomy a prameny (jako lidští proutkaři) a to je v podzemí velmi užitečné.

Vzdělávání a věda

Děti se učí nejdříve od rodičů, pak od svých mistrů. Institucionalizované školství trpaslíci nemají. Velká část trpaslíků je negramotných, zpravidla jsou lépe vzděláni řemeslníci, než horníci a kovkopové. Řemeslníci také častěji znají obecnou řeč a cestují mimo kmenové území, takže mají ponětí o vnějším světě.

Trpaslíci mají vlastní písmo, které dost důsledně tají před ostatními rasami. Z vědních oborů mají především praktické znalosti z geologie, případně chemie, fyziky a matematiky. Naopak vůbec se nezývají astronomií a astrologií, a to ani alchymisté kteří to jinak mají v popisu práce.

Trpaslíci zcela převzali lidský kalendář, přestože pojmy jako „měsíc“ většině z nich nic neříkají. Jejich původní kalendářová a časoměrná soustava je zapomenuta.

Umění

Trpaslíci jsou tvorové veskrze praktičtí, proto jim „čisté“ umění mnoho neříká. Neprovozují hudbu, nepíší básně ani netvoří sochy či obrazy. Zato mají velký smysl pro „průmyslový design“ – když vytváří trpaslík nějaký výrobek, třeba obyčejnou sekeru, je nejen funkční a do ruky padnoucí, ale také tvarově čistá a krásná. Podobný vztah mají k architektuře – byť omezené na podzemní prostory a stavby průmyslového charakteru. Jejich stavby a podzemní prostory jsou vždy velmi účelně rozvrženy a drobné zdobné prvky jako žebrování nebo tvarování sloupů jim dává eleganci.

Trpaslíci jsou také schopní výrobci šperků, přestože je sami nenosí a považují je spíš za zboží na vývoz.

Psaná literatura nehraje v jejich životě podstatnou roli, zapisují především výrobní postupy, těžební zprávy, účetnictví a podobné ryze účelové záležitosti.

Za určitý druh hudby by se daly považovat rytmické popěvky, které vznikají jako pomůcka pro udržení rytmu práce tam, kde je to nutné (místo „hej rup“), např. při práci s beranidlem nebo zarážení pilotů a výztuží.

Duchovní život

Trpaslíci jsou vesměs věřící, přestože se navenek jeví spíš jako pověřiví. Nemají svatyně, kněze, ani pevnou věrouku. Naopak dodržují spoustu drobných rituálů pro odvrácení smůly a přivolání zdaru (například do nové chodby vždy vkročí pravou nohou). Rituály se dědí od mistra k učedníkům a tvoří velmi pevnou část jejich života. Bohem, o kterém moc nemluví, zato v něj hluboce věří, je pro ně Matka Země. Mají k ní ambivalentní vztah – všechno jejich bohatství od ní pochází, ale jediným rozmarem si je může zase kdykoliv vzít zpět. Stačí, aby se trochu pohnulo nadloží... Na nebesích své bohy nehledají.

Trpaslíci jsou sice trochu fatalisté (to je ovlivněno nebezpečným prostředím v němž žijí), ale věří, že kdo se usilovně snaží, tomu bude přáno a nakonec své dílo dokončí. V jejich hodnotách je na prvním místě práce pro společnost. Jsou velmi trpěliví a usilovní, zvyklí na to, že výsledku své práce se nemusí dožít. Velké podzemní prostory a složité komplexy důlních chodeb vytvářejí celé generace trpaslíků. Hned na druhém místě je majetek. Ostatní rasy, které nevidí tu prvou složku, považují trpaslíky za hamižníky a lakomce. Pro ně samé ale shromažďování pokladů není samoúčelné, tvoří si tak rezervu pro případ problémů (dojde rudná žíla a na novou se narazí třeba za 20 let...). Trpaslíci pohrdají bohatstvím, získaným jinak, než prací, například obchodními spekulacemi.

Když trpaslík zemře, je nečastěji pochován ve výklenku někde v důlní chodbě. Trpaslíci své věci rozumějí a vždy vykopou hrob tak, aby byl vzduchotěsný a nemohla do něj voda. Rozloučit se přijdou příbuzní a spolupracovníci, mrtvého uloží v oděvu, ve kterém zemřel, do ruky mu dají nástroj. Za řádnou a čestnou smrt je považováno zemřít při práci nebo v boji, velké uznání představují slova „zemřel tak, jak žil“. Trpaslíci nevěří v nesmrtelnou duši, ale věří, že památka a vzpomínka na mrtvé posiluje živé, proto třeba oblíbeného předáka pochovají na rozcestí důlních chodeb a kdo jde kolem, vzpomene si.

Soukromý život

Rodinný život trpaslíků velmi ovlivňuje fakt, že v jejich populaci je relativně málo žen, sotva jedna na tři muže. Většina trpaslíků – mužů proto zůstává svobodná. Ti, kteří se ožení resp. ty, které se vdají, vstupují do trvalého svazku „až za hrob“. Typická trpělivost a zarputilost jim v tom pomáhají. Neženatí trpaslíci zpravidla zůstávají s rodiči jako stálí pomocníci, někdy jsou do rodiny přijati i učedníci a tovaryši, pocházející z jiných rodů, to je typické zejména pro řemeslnické rodiny. Ženy, kromě krátkého období mateřství, pracují stejně jako muži, dělba na „mužské“ a „ženské“ práce neexistuje. Dětství trpaslíků je krátké. Sotva udrží nástroj, pomáhají dospělým a na pomocných pracích se zároveň učí. Velmi často přebírají děti profesi rodičů, pokud se však některé z dětí rozhodně pro něco jiného, není to považováno za problém.

O co víc jsou trpaslíci poslušnými kolečky v práci, o to větší individualisté jsou ve svém soukromí. Mimo společnost svých nejbližších jsou uzavření, o svých pocitech se nebaví a velmi málo je dávají najevo. O svém soukromí s cizími zásadně nemluví.

Kvůli malému počtu žen a nízké porodnosti trpaslíků ubývá. Jejich představení si to uvědomují, chápou ohrožení budoucnosti rodu, ale neznají řešení.

Vzhled

Typický trpaslík je zhruba o hlavu menší než člověk, ale rozložitější. Relativně velká hlava, krátký krk, velmi široká ramena a mohutný svalnatý trup, to vše stojí na krátkých, silných nohách. Paže mají vzhledem ke své výšce dlouhé, zakončené rukama jako lopaty. Jsou fyzicky velmi zdatní, mají obrovskou sílu a vytrvalost, trochu hůř jsou na tom s rychlostí. Běh a skok jim příliš nejde, naopak na žebřících a lanech jsou mistři. Také jsou velmi odolní. Dožívali by se věku přibližně trojnásobně delšího, než lidé, mnoho jich však zahyne při důlních neštěstích, následkem pracovních úrazů a v bojích se skřety. Zpravidla nosí dlouhé vlasy i vousy. Jejich tváře mají přirozené vrásky, takže i mladí trpaslíci připadají ostatním rasám staří. Trpaslice (kterých je málo) vypadají velmi podobně, téměř se neliší obličejem ani stavbou těla, takže ostatní rasy je nerozeznají (trpaslíci – muži samozřejmě ano).

Oděv

Trpasličtí muži i ženy se oblékají téměř stejně a jejich oděv je spíš praktický, než zdobný. Vždy (i v horku) chodí oblečení v dlouhých volných kalhotách, kabátci a čepici, připomínající přilbu (ostatně v dolech a na podobných místech se přilby stále). Oděv je ze silné, pevné látky a zpravidla má mnoho kožených prvků, někdy kůže převažuje. Ozdob je málo, spíš jsou tvořeny prošíváním nebo našitými drobnými detaily. Šperky nenosí s výjimkou prstenů, přestože je umějí skvěle vyrábět a dost si jich cení. Na nohou mívají vysoké a těžké kožené boty.

Strava

Trpaslíci nerozumí zemědělství a ani pro něj nemají podmínky. Potraviny nakupují, nejčastěji od lidí z údolí, kterým zase dodávají nástroje, nářadí a jiné kovové výrobky. Jedí všechno (a hodně), preferují masitou stravu. Obvykle nejsou rafinovaní labužníci a dávají přednost kvantitě před kvalitou. Oblíbeným nápojem je pivo (kaloricky bohaté).

Volný čas

Ten téměř neexistuje, trpaslíci většinu života pracují 12 až 16 hodin denně. Koničky či záliby neznají. Jednou za čas (přibližně čtyřikrát do roka) se sejde celý rod nebo cech na velké hostině, na které se nejen nezřízeně jí a pije, ale také vypráví. Někdy staré legendy, častěji ale o událostech skutečných a ne tak starých – obvykle je vyprávějí pamětníci. Účelem je udržet kontinuitu v rodu či cechu. Pak také povídají ti, kteří byli někde na zkušené u jiného kmene, co a jak tam dělají.

Vztahy k ostatním rasám a cestování

Obvykle se na ostatní dívají spatra leč opatrně, s nikým se nepřátelí, nikomu nenechají nahlédnout do svého světa. Nejvíce spolupracují trpaslíci s lidmi, protože od nich kupují potraviny. Lidé jsou jim také svým způsobem života a myšlení nejbližší. S krolly a lesními elfy, kteří také považují Pusté hory za svůj domov, se občas dostávají do územních sporů. Skřety hluboce nenávidí. Mluví vlastním nářečím trpaslického jazyka, ale s trpaslíky jiných kmenů si rozumí. Cizí jazyky se učí jen malá část z nich, obvykle ti, kteří častěji přijdou do styku s lidmi (obchodující a výše postavení trpaslíci, zvědové a prospektoři). Kultura jiných ras je nezajímá, cizí zvyky považují za nesmyslné a pohrdají jimi. Jistou výjimku tvoří profesní dovednosti jiných ras, ty jsou ochotni studovat (přestože se stejně považují za nejlepší).

Potkáte-li trpaslíka mimo jeho kmen, můžete si být jisti, že cestuje někam po určené trase za zcela konkrétním cílem, nejčastěji k jiné trpaslické komunitě. Jednotlivé kmeny si totiž vyměňují znalosti a dovednosti tak, že si vzájemně posílají tovaryše na zkušenou. Jiným pádným důvodem pro cestování může být obchod. Jen tak si cestovat po světě, to trpaslíci neuznávají. Nejblíže k běžnému pojetí cestovatele mají průzkumné a prospektorské skupinky, které mají za úkol prozkoumat určité území, zda tam nejsou ložiska využitelných nerostů. Taková družina má typický počet 7 členů.

Barbaři

Zásadně se nezmiňujte před barbary, že se proslýchá něco o tom, že vznikli splynutím krollů a lidí. Totéž se doporučuje ve vztahu ke krollům, i když tady je jistá šance, že průměrný kroll vašim narážkám neporozumí. (Pokud ano, naštve se víc, než by vám a vašemu životu bylo zdrávo.) Obě plemena se vnímají jako něco nesrovnatelně lepšího než ti druzí.

Vzhled

Velmi statná postava, tělo většinou atleticky stavěné. V obličejí obvykle výrazněji vystouplé čelo a brada. Celkově by byli jistým syrovým způsobem krásní, není to však hodnota, na které by si zakládali. Neholdují příliš ani čistotě ani klasicky upravenému vzhledu. Naopak špínu považují za zdravý ochranný prvek a svými zraněními nebo jizvami se spíše pyšní. (Dokonce se proslýchá, že si občas vytvářejí některé umělé pomoci řezných ran zasypaných popelem – obdoba jakéhosi tetování – aby tak dokazovali svou statečnost a neohroženost.)

Oblékání

Preferují převážně kožené a kožešinové oděvy, event. hrubé tkaniny z přírodních vláken (jsou dobří lovci, ale spíš sběrači než zemědělci, k plátnu přijdou občas výměnným obchodem). Jejich ústroj se vyznačuje jistou syrovostí, která koresponduje s jejich vzhledem. Funkčnost staví vysoko nad zdobnost, což je na oblečení znát (jiný přístup – a to i v hygieně – mají za nepřípustnou změkčilost... těmi, kdo to snad vidí jinak, po právu pohrdají). Šaty se nosí denně a nevyměňují se, dokud se nerozpadnou. Nicméně dobrou zbroj či zbraň dokážou barbaři velmi dobře rozpoznat (mají pro to jakýsi šestý smysl) i ocenit.

Životospráva

Základem stravy je maso, maso a pro změnu zase maso. Díky zvláštnostem svého zaživacího traktu z něho dokážou barbaři čerpat živiny i látky léčivého typu (taky se živí více než čím jiným lovem). Dokonce to maso ani nemusí být moc tepelně upravováno. Když není vyhnutí, jako ortodoxní všežravci vezmou za vděk vším, co je. Ale maso je maso. Pijí převážně pramenitou vodu a svým nepřítelům krev. Na to, že ji sami nevyrábějí, a tudíž nejsou trénováni, projevují pozoruhodnou schopnost přežít bez následků obrovská množství zkonsumované medoviny.

Biotop

Žijí v drsných krajích, kde by málokdo jiný vydržel. Zpravidla se o ně nemusí přetahovat s nikým jiným, než s lidmi. (Tedy mají klid jen do doby, než lidé zjistí, co tam mohou získávat, pak obvykle barbary vypudí někam dál, do končin ještě nehostinnějších.)

Profese

Nejčastěji se realizují jako lovci či válečníci (a mají k tomu zatraceně dobré vrozené předpoklady), velmi výjimečně jako kouzelníci – to pak ovšem jejich příbuzní vnímají jako jistou nikoli nepodstatnou osobní podivnost až zvrhlost.

Ačkoliv jsou skvělí bojovníci, jsou mizernými vojáky, protože neuznávají formální autority a neradi se přizpůsobují podivným strategickým postupům formálních vojenských

velitelů. Slovo rojnice nebo obchvat považují spíše za urážku než za povel, což ostatně souvisí s jejich přímým a svým způsobem nezáludným způsobem boje. Naproti tomu jsou skvělími, byť poněkud nápadnějšími, průzkumníky, ještě lépe „partyzánskými“ záškodníky. Nepotkáte je příliš často mezi organizovanými žoldáky, spíš jako jednotlivci a malé oddíly doprovázejí kupecké karavany (a těší se jako „malí Jardové“, kdy je konečně někdo přepadne, že aby mu ukázali, zač je toho loket).

Umění

Válečnictví a boj je pro ně uměním a víc než to - je to přirozený způsob života. Libují si ve vyprávění (často poněkud přehnaných) hrdinských příhod. Některé z nich se postupem času staly všeobecně známými legendami a předávají se vyprávěním z generace na generaci (nutno poznamenat, že si je občas bezostyšně přisvojují za své jiné rasy – jak si ostatně myslíte, že vznikla pověst o Bivojovi?!). Psanou literaturu neuznávají.

Hudbu provozují ryze barbarskou – bicí a poněkud drsnosrsté dechové nástroje, občas pokus o jednoduché strunné smyčcové nástroje... pro většinu ostatních plemen je to dost neposlouchatelné a upřímně řečeno, že by někdy někde existoval nějaký barbar – bard, není známo kronikám aniž kronikářům.

Společenská struktura

Tvrdá hierarchická struktura uvnitř tlupy (z několika tlup zpravidla propojených pokrevními pouty se skládá kmen či klan). V čele stojí náčelník, který musí vždy po čase prokazovat svou způsobilost (zejména fyzickou) a zdatnost, aby mohl vykonávat tuto funkci. Autorita náčelníka je založena na jeho schopnostech, momentální síle (spíše tělesné než duševní), pověsti lovce a bojovníka, jeho postavení není dědičné.

Barbaři jsou sice přesvědčení individualisté, ale pokud přijmou někoho za náčelníka (třeba dočasně, na jednu výpravu), respektují jej. Jsou také naprosto věrní, zrada v boji je pro ně těžko pochopitelná a naprosto odsouzeníhodná.

Gender aspekty

Muži a ženy zastávají ostře oddělené pozice i práce, třebaže v případě ohrožení dokážou být ženy pro nepřítele stejně nebezpečnými protivníky jako muži a vyznají se poměrně slušně také v lovu. (Naopak muži mají poměrně vytrénované základní léčitelské dovednosti – tedy spíše léčení zranění než nemoci.) Průměrný barbar-muž obvykle na ženy zahlíží poněkud svrchu a není vyloučeno, že ženy totéž činí ve vztahu k mužům (ovšem výhradně, jen když je tyto neslyší a nevidí).

Vztahy

Barbaři žijí dosti „pro sebe“. Ve vztazích i řadě jiných životních hodnot upřednostňují současný užitek před dlouhodobou perspektivou. (Jejich vnitřní filozofie by to nejlépe vystihla obratem „co je dnes, nemusí být zítra“.) Podmanění slabšího silnějším mají za základní princip světa a života a respektují jej, oboustranně.

Výchova

Do určité doby je dítě, jeho výchova i péče o ně, výhradně v kompetenci matky. Od tohoto věku se pak chlapci stávají součástí kmenové mužské komunity. O další výchově dětí ženského pohlaví se moc neví (barbarky jsou v tomto ohledu dosti nesdílné). Většina dovedností se předává cvičením a nápodobou – obecně jsou barbaři navenek k vlastním dětem

dosti tvrdí, spíše však jde o vnější tvrdostí maskovanou citovost. (Dávat city najevo se u nich totiž pokládá za nežádoucí změkčilost, a to zejména tehdy, když jde o city pozitivní.)

Výuka

Učí se hlavně přímou zkušeností, nápodobou nebo pokusem a omylem. Mladíci jsou postupně bráni dospělými muži na lovecké výpravy a přebírají od nich dovednosti a vědomosti o zvěři a pobytu v divočině. Později si mladí barbaři „doplňují vzdělání“ při samostatných cestách na zkušenou, ale v podstatně náhodně, nesystematicky a nestrukturovaně. Až na výjimky jsou negramotní a knižní vědomosti pro ně nepředstavují žádnou hodnotu.

Existují ne zcela doložené zprávy o využívání jizev na vlastním těle jako určitého systému mnemotechnických pomůcek pro zapamatování významných životních událostí (obdoba uzlového písma).

Náboženství

Zpravidla přírodní polytheismus bez nějaké pevné struktury a věrouky. Svět barbarů je zabydlen duchy, které je dobré si předcházet, třeba částí ulovené kořisti, a zbytečně nerozhněvat (já dám dnes tobě, ty dáš příště štěstí na lovu mně). Tito duchové nejsou pro barbara všemocní pánové, kterých je třeba se bát (ostatně správný barbar se přece nikoho nebojí), spíš potměšilí sousedé, se kterými je lepší vycházet dobře. Zpravidla ani nemají jména, nikoho nezajímají jejich vzájemné vztahy a nevypovídají se o nich legendy. Přesto mají svou nezanedbatelnou váhu.

Obřady

Centrálním rituálem je zkouška dospělosti (zpravidla obtížný úkol, nebezpečná cesta, ulovení nebezpečného tvora či jinak mezní situace), která má ověřit kvality uchazeče o pozici dospělého bojovníka. Jestli existuje něco obdobného pro barbarky, není známo. Pravda je, že se občas některé z nich objevují z ne zcela jasných důvodů ve vnějším světě a není obvykle radno je dráždit. (Možná je pro ně ovšem tou pravou zkouškou dospělosti přežít a vydržet s barbarem.)

Se svatbou se moc nenamáhají, prostě si tu ženskou „uzmou“ a basta. Barbarky jsou ale svému partnerovi často překvapivě věrné. Jinak žijí relativně pospolitě spíše ženy než muži. Ženy také udržují cosi jako rodovou pospolitost a povědomí o pokrevním příbuzenství (intuitivní eugenika). Náznaky rodin jsou neorganicky rozptýlené v barbary obývaném teritoriu.

Pohřební obřady

Ostatní rasy barbary pomlouvají, že své zestárlé příbuzné pojídají. Nebo že je nechávají samotné v lesích a v horách napospas divé zvěři. Není to samozřejmě pravda. Barbaři se prostě vysokého věku nedožívají, zpravidla zahynou někde na lovu nebo v boji. Pokud už vůbec k výjimce dojde, je starý barbar všeobecně ctěn a vážen, protože přežít tak dlouho jistě vyžaduje mimořádnou statečnost, moudrost i pořádnou dávku štěstí.

Ty barbary, kteří zemřou „přirozenou smrtí“ někde na bojišti nebo v pralese, zpravidla není čas ani možnost pohřbít. Pokud to situace dovolí, vezmou si spolubojovníci nějakou drobnost z výstroje padlého a věří, že tím na ně přejde část jeho válečnických dovedností a zkušeností. Mrtvé tělo pak zarovnají kameny a hlínou ve tvaru jednoduché mohyly.

Hodnoty a etika

Většinou jsou nezáladní a v jednání i boji přímočaří, občas má někdo tendenci toho zneužít a zmanipulovat je. To že jsou hloupější než lidé, je sprostá pomluva. Mají spíše poněkud jiný druh inteligence. Jejich uvažování není analytické, ale víc intuitivní, než lidské.

Barbaři si velmi váží síly a dovednosti v lovu a zacházení se zbraněmi, naopak celkem nic jim neříká formální hierarchie. Pokud někoho uznají za autoritu, tak pro to, co umí nebo dokázal v boji či lovu, ne proto, že má na rameni frčky. Také příliš nechápu námezdní vztah, což bývá častým zdrojem nedorozumění pro ty, kdo si chtějí najmout barbarského bojovníka jako ochranku. Barbara nekoupíte za peníze, ale když bude chtít, pojede s vámi a bude vám dokonale věren, mzdou nepohrdne, ale bude ji brát jako přilepšení navíc.

Jejich vztah k majetku je neurčitý, v podstatě mu nerozumí v tržním „lidském“ smyslu, ale po svém. Málokterý barbar má víc, než co unese. Dobrá zbraň, dost peněz na útratu v krčmě, na co mít toho víc? Pokud si cení jisté formy bohatství nebo „přepychových“ předmětů, pak jako symbolu svých vítězství v boji. Občas se pouštějí do výměnného obchodu, který ale pro ně málokdy bývá výhodný – nejsou příliš dobří obchodníci, neumějí moc vyjednat nebo smlouvat. Pokud někteří přicházejí do častějšího styku s civilizací, naučí se zacházet s penězi, ale ne peníze šetřit. Co barbar vydělá (zpravidla jako lovec, bojovník, ozbrojený doprovod apod.) dokáže utratit klidně i za jedinou noc v krčmě. Významně upřednostňují intenzitu života před pouhou délkou.

Barbaři také nejsou expanzivní. Nemají touhu zvětšovat svůj majetek, území nebo moc, nanejvýš svou slávu. Také nechápu jinou motivaci u jiných a neumí se vůči ní bránit. I to je jeden z důvodů, proč je ostatní rasy vytlačují až na okraj obyvatelných území. Přes svou individuální sílu jsou jako společenství velmi slabí a nejrůznějšími vlivy zranitelní, proto jich rychle ubývá.

Dlouhodobé plánování a strategie není jejich silnou stránkou. Zpravidla žijí přítomností. Minulost je materiálem pro vyprávění, budoucnost není zajímavá, pokud v sobě neskrývá výzvu k hrdinskému zviditelnění se.

Vědy

Většinou spíš pomlčet. Pokud náhodou umějí číst, tají to před svými blízkými a není výjimkou, že se to považuje za změkčilost a odchylku od dobrých mravů. Někdy používají např. jizvy na vlastním těle jako jakousi pomůcku k vyprávění. Na druhé straně dokážou přežít v neuvěřitelně komplikovaných a nepříznivých podmínkách (je ovšem otázka, zda je to umění nebo věda). Mají spoustu praktických vědomostí o přírodě, počasí, chování a zvycích zvířat, dovedou se skvěle orientovat v neznámém terénu a nhrubo předpovídat počasí.

Postoj k magii

Pokud se vyskytuje, pak ve formě surové energie a často nekontrolovatelných výtrysků magických sil. Barbaři nerozlišují magii od přírodních sil a nesnaží se o lidské „racionální“ pojetí světa, takže je projevy magie nevyvedou z míry. Cíleně magii nepoužívají, výjimky potvrzují pravidlo.

Koníčky

Barbaři jsou velmi pyšní na svou sílu a obratnost, proto celkem pravidelně cvičí a posilují. Vymysleli a provozují několik vesměs silových sportů (hod kládou, vzpírání balvanu,

zápas ve volném stylu apod.), soutěže v nich jsou oblíbenou zábavou pro celé rody. Koníčkem a určitým sportem je pro ně také lov vlků a některých jiných šelem.

Vztah k jiným rasám

Každý barbar je hluboce přesvědčen, že on sám je pupek světa a jen málokoho si váží. Pokud někoho přijme, pak na rase moc nezáleží, spíš na profesi. Barbaři najdou společnou řeč s lidskými i jinými válečníky (v nouzi i s hraničáři) a vůbec s většinou milovníků divočiny, boje a lovu. Naopak neváží si příliš usedlých obyvatel. Mají cit pro zbraně a proto dělají výjimku a oceňují zbrojíře a kováře. Je dosti pravděpodobné, že nechápou až nesnášejí systemizované čaroděje a ještě podivnější profese jako např. alchymisty a podobnou havěť. Zloději je občas dosti štvou. Při jejich důrazu na fyzickou sílu se někdy dívají svrchu na představitele drobných ras (především hobity a kudůky), elfové jim nejspíše připadají v mnohém značně změkčilí a ne zcela pochopitelní.

Lesní elfové

Sami sebe nazývají „lidé Kruhu“ (též velkého Kruhu, někdy vnitřního Kruhu) na rozdíl od „vnějšího světa“. Kruhově a cyklicky chápou i uspořádání času, přírody, živlů, světa a osudu. Lidé „vnějšího světa“ jsou libovolné jiné - neelfí bytosti (humanoidní). „Příbuzní“ se používá jako zdvořilé označení vznešených elfů. „Cizí“ je pak slovo převážně odsuzující, často výraz pro nemrtvé, zlobry a jiné podivné a životu nepřátelské entity. V přeneseném smyslu by tak ale mohli označovat i chemickou továrnu, banku, těžbu nerostných zdrojů, virtuální obchod aj. (ne však např. komunikaci na dálku, ta by do jejich světa dobře zapadala).

Vzhled

Harmonie pohybů hlasu i tváře je charakterizuje především. Vynikají pravidelnými rysy tváře i souměrnými, byť poněkud křehkými postavami. Pleť mírně do zlatova zbarvená (žijí v přírodě, ale spíše ve stínu než na plném slunci), trochu zvýrazněné lícní kosti, mírně zešíklé oči (někdy to pak budí zvláštní dojem – viz tzv. „elfí“ pohled – u trpaslíků posměšné označení pro neurčitý výraz přesahující konkrétní realitu hmatatelné přítomnosti). Jejich uši jsou podle nich normální a nechápou některé ne zcela vhodné a zdvořilé narážky na „špicování“ uší, kterými se občas neotesanci z řad lidí v jejich přítomnosti baví). Preferují prosté jednoduché přírodní materiály v oblečení, bez přílišného zdobení. Potrpí si spíše na pohodlnost a splývavou linii oblečení než aby oblibovali komplikované střihy a barvy. Oblíbené jsou u nich zejména velké pláště s kápí, které dovolují mnohostranné využití.

Jména

Často jsou významonosná (vypovídají o svém nositeli), mohou se měnit nebo doplňovat i několikrát v životě (časté to bývá po „velkých“ cestách nebo nějaké významné osobní změně). Druhé jméno, pokud se uvádí, se vyskytuje zpravidla v patronymické formě – tj. jméno otce + -iliel (pro dceru) anebo -ilion (pro syna). Sindarština tedy např. může podobně jako čeština označit pouhým názvem muže nebo ženu, u významonosného prvního jména to není vždy zřejmé. Za určitých okolností může být základem druhého jména též jméno matky, např. je-li otec neznám, utajený, odmítnut společenstvím atp. Druhé jméno vlastně určuje příslušnost elfa – tedy to, kam „patří“. Na tuto rovinu příbuznosti ať už pokrevní či psychické si dosti potrpí, poměrně často pak užívají i označení místní – tedy jakési „von“, které zde ovšem neznamená nějaké zvláštní postavení, ale zase spíše vázanost k místu či společenství, které je obývá. Jméno dává jak okolí, tak ho po nějakém čase může pro sebe zvolit i nositel sám (může ovšem akceptovat také jméno druhými přidělené).

Oslovení jménem znamená jistou blízkost vztahu a užívá se i mezi příbuznými. Pieta jej však nedovoluje použít po smrti daného jedince (výjimkou je vyprávění příběhů). Oslovení obecné (matko, starší atp.) nemusí znamenat příbuzenský poměr, je spíše vymezením uctivého vztahu, tím spíše, že i generačně odlišní jedinci se neodlišují podle věku vnějším vzhledem.

Vztahy

Elfové (lesní) jsou ve vztazích neuspěchaní (z hlediska lidí nechutně pomalí, viz např. úsloví „Až se za nějakých deset dvacet let lépe poznají, pak se ukáže...“). Pomalý postup ve vztazích se týká vztahů přátelských i partnerských. S výjimkou mimořádných situací je pro ostatní rasy sblížení s elfy náročné na trpělivost a výdrž. K partnerskému soužití patří i čas

hledání, proto se málokdy rozhodují k trvalému svazku před první „velkou“ cestou. Jejich společenství by to vnímalo jako poněkud extrémistické rozhodnutí. Pokud však do veřejně prohlášeného trvalého svazku vstoupí, bere se to jako trvalý vztah a porušení tohoto závazku je nahlíženo ostatními členy společenství značně netolerantně.

Kromě pokrevní příbuznosti uznávají i některé zvláštní způsoby spřízněnosti. Existuje např. „gwador“ – něco jako přijetí za sourozence či pokrevního příbuzného (zpravidla se praktikuje vůči blízkému příteli, někdy též v mezní situaci, jedná se o výraz úcty a ocenění druhého). Ti kdo podstoupí gwador se pak počítají za příbuzné a jsou vázáni vzájemnou pomocí a podporou (a to nejen oni, ale např. i jejich rodina nebo společenství, do něhož náleží).

Specifickou formou spříznění je „přijetí do rodiny“, kdy lze přijmout za vlastní (z nejrůznějších důvodů) jiné – nepokrevně příbuzné – dospělé či děti, bez ohledu na to, zda jejich příbuzní žijí nebo ne. (Existuje nedoložená úvaha, že tak společenství chránilo své členy v době, kdy bylo ohroženo diskontinuitou příbuzenství v nebezpečných časech.)

Též se traduje polozapomenutá a dohady hojně opředená legenda o „spojení krve“. Ti, kdo podstoupí takový rituál, pak prý sdílí své povahy, myšlenky a do jisté míry i osud. Jakýsi zlomek této tradice se formálně praktikuje jako rituál též při „slibu společné cesty“, ale nikdo už o původním přesném významu nic konkrétního neví.

Pokud přijmou druhé za členy i krátkodobého společenství, cítí se k nim z pohledu okolního světa extrémně vázáni. To nezávisí na např. námezdním vztahu (a není jím garantováno), důležité je vnitřní přijetí tohoto závazku.

Uvnitř své kultury jsou poměrně kontaktním společenstvím (dotyk a hojně užívaná ritualizovaná gesta – i pro dokreslení významu slov), ale mimo svět „vnitřního kruhu“ jsou zdrženliví. Resp. vědí např. o lidech, že je to u nich jinak, ale nejsou si jisti mírou ani formou té bariéry a neriskují její nevhodné překročení.

Muži a ženy

Muži a ženy u lesních elfů zastávají poměrně rovnocenné a dobře komplementární role. Uznávají rovnost v rozhodování, ale též inspirující přínos jinakosti pohledu. Ženy jsou trochu pospolitější v práci i kontaktech, muži spíše o něco soutěživější. V profesích platí stejné možnosti pro obě strany, např. hlasatelem se také může stát muž i žena. Trochu odlišné aspekty preferují při obtížných rozhodnutích – ženy využívají více intuitivního pohledu na problémy (něco jako celostní splynutí se situací, vědomí souvislosti), muži praktikují spíše vizi (možný dosah a dopad rozhodnutí, analýza). Podobné jsou dílčí rozdíly mezi nimi při praktikování magie aj.

Uspořádání společnosti

Jde o rodové společenství na roveň postavených jedinců. Společnost je vedená tradicemi pospolitosti, ne konkrétními jedinci.

Společenská hierarchie

Sami něco takového neznají. Systém vnějšího světa, který ji praktikuje, je pro ně dosti nesrozumitelný, připadá jim směšná, nepochopitelná, nesolidární (tedy proti základním principům lidskosti – resp. elfskosti), event. jsou vůči ní až lehce agresivně zaujati. Šlechticové to u nich mají dost těžké.

Sankce

Vyhoštění ze společenství (používáno jen velmi vzácně při zásadním porušení pravidel a navíc při naprosté shodě názoru celého společenství: všichni žijící členové společenství se pak rituálně s odcházejícím loučí dotykem a větou, která má pro ně hrozivě zavazující charakter: „zapomenu tvé jméno“) – nemusí být vždy trvalé. Není to jen trest pro jedince, stejně tím ztrácí i společenství. Lesní elfové jsou hodně empatictí uvnitř své kultury, a tak si moc neubližují, protože to pak cítí skrze druhého i ten, kdo ublížil. Zvenku jsou ale často vnímáni jako nečitelní, odtažití a nerozhodní.

V mezní situaci – jestliže vidí nějaké možné ohrožení svého společenství může libovolný jedinec vyzvat celé společenství k rozhodnutí o nějaké věci, problému, změně života apod. Jde o tzv. „právo sudby“. Tento proces je spuštěn tím, že jedinec před svědky třikrát nahlas vysloví „žádám právo sudby“. Poté předloží svou žádost, návrh nebo problém a spustí tak proces Rozhodování. Pokud společenství nepřijme jeho verzi, může se buď přizpůsobit on a pak už se k dané věci více nelze vrátit nebo může setrvat v odlišnosti, ale pak zpravidla opouští společenství, aby je neohrožoval nejednotou.

Zajímavá je i sankce pro děti, když hodně vážně poruší pravidla - tzv. „neviditelný“. Mají vevázaný zvláštní barevný pásek ve vlasech a druzí je jakoby nevidí. Dostanou tak den času na to, aby si znovu našly cestu k ostatním, nechaly si věci znovu projít hlavou a přestaly být např. cloumané zlobou.

Vztah k přírodě

Ve vztahu k přírodě je patrná úcta k ní i určitá závislost. Mají převážně za to, že přírodě je třeba naslouchat, netřeba však v ní nechávat po sobě zbytečně nápadnou stopu. (Možná tu hraje roli i plavecká minulost mořského národa zrcadlící se v jejich filozofii – ve vodě po lodích také nezůstávají stopy.) Hodně z přírody čerpají sílu, vědění i moudrost. Jsou vůči ní podle druhých ras až zbytečně senzitivní. V tom jsou si blízcí s libovolnými druidy. Dokáží např. vnímat a rozeznat východ a západ slunce, i když ho nemohou přímo vidět. Na druhé straně jen velmi těžko snášejí dlouhodobý pobyt bez kontaktu s přírodou nebo v uzavřeném prostoru. Těžko dokáží přežít dlouhodobé uvěznění.

Zvířat si velmi váží. Projevují jistou úctu i k loveným zvířatům (ovšem loví jen velmi výjimečně). Zvířecí pomocníci (koně, psi, ptáci aj.) jsou rovnocennými partnery a přáteli. Své ctí dbalý lesní elf jich nevyužívá zbytečně často nebo zbytečně riskantně. V případě nouze ale pak očekává absolutní nasazení (a vice versa). Tradice zvířecích pomocníků se postupně rozšiřovala a vzkvétala. (Existují prastaré příběhy o vodních pomocnících – že by delfínech?)

Zvláštní schopnosti

Respektují je u druhých, vnímají jako rozvíjení specifického talentu, kterým může jedinec obohatit prostředí nebo společenství. Mírná zdrženlivost k magii alchymistické (asi jim připadá, že alchymisté chtějí přírodu moc ovládat a málo ji ctí). Jako zvláštní schopnost vnímají ale i mimořádně dobře zvládané řemeslo nebo uměleckou či kupeckou dovednost. Problém vzniká tam, kde se to řemeslo dostává do konfliktu s jejich hodnotovým systémem (zloději např.).

Vztah ke světlým (vznešeným) elfům

Převažuje zavazující pocit příbuzenství, ale i dílčí odstup (snad i proto, že mezi lesními není moc kouzelníků a čarodějů). Lesní elfové se spíš snaží s okolím a přírodou splynout a souznít, světlí (podle lesních) více svět ovlivňují. Na jejich vkus je příliš „vlastní“. Ve světě

mimo vlastní „společenství Kruhu“ jsou ale prožíváni jako mnohem bližší než kterákoli jiná rasa (už kvůli jazyku).

Pojetí těla

Tělo je přijímáno jako součást přírody, jako o takové by se o ně mělo pečovat a usilovat v dostupné míře o jeho funkčnost i vzhlednost. Mj. je chápou jako dar a není jim úplně jasné, jak je možné najmout či koupit si druhou bytost na práci do placeného vztahu. Pokud se takovému světu dokážou přizpůsobit, pak jen jaksi navenek. Mají systém něčeho jako kondičního cvičení s tancem (podobá s kombinací dnešní jógy a taj-či), které pomáhá udržovat kondici i v omezených podmínkách - viz např. prakticky denně praktikovaný malý a velký „tanec ranní hvězdy“.

Zdobení a estetika

Přednost mají přírodní materiály. Dřevo, kůže, kámen. Odmítají nevratné zásahy do těla (nenosí náušnice nebo tetování). Ze šperků mají svébytný význam ty s tvarem kruhu. Preferují kvalitu práce a přírodní motivy. Pokud se při určitých příležitostech zdobí malováním, pak jde pouze o jemné zvýraznění barevnými hlinkami.

Hygiena

Očistu vodou praktikují často a rádi. (Např. obřad očisty v potní chýši.) Oblíbené jsou i přírodní zdroje teplé vody. Potrpí si na upravené vlasy (představují pro ně něco jako přírodní a přirozenou ozdobu – oblibují všelijak splétané účesy, dost možná i ustálená typická forma úpravy vlasů k určitým slavnostním příležitostem). Mají dosti rozvinutý čich, ale vůči přírodním pachům nejsou předpojatí.

Pohyb a sport

Oblíbený je běh, tanec, vytrvalostní chůze, plavání, střelba naslepo na zvukový cíl. Existuje systém tance, který slouží k udržení kondice těla i ducha (viz výše). Někde na pomezí sportu a umění se nalézá zvláštní „performance“ – tanec „Viděl jsem“. Jde o cosi jako pohybovou báseň nebo vyprávění příběhu tancem.

Jídlo

Prakticky převažuje rostlinná strava. Maso pozrou ještě tak omylem, pokud nevědí, že ho jedli nebo jde-li o základní přežití (ani jim nedělá moc dobře). Potraviny si opatřují společně i samozásobitelsky. Převažuje syrový stav potravin, občas vývary a bylinné odvary.

Víra

Není pro ně příznačné specifické institucionalizované náboženství, spíše zvyková intuitivní víra, v níž hraje roli příroda, přesah, živly atd. Jsou ve srovnání např. s lidmi relativně tolerantní vůči jiným druhům věr.

Vzdělávání

Vzdělávání praktikuje zejména rodina a děti blízcí jedinci. Preferuje se neformálnost a přímá zkušenost. Existuje pouze jedna formální instituce, resp. osoba systematicky rozvíjející vzdělání – tzv. hlasatel (těší se jisté úctě, např. se podle něho, tj. jeho jménem, nazývají období – „roky“ (asi 1-3 roky lidské)). Úkolem hlasatele je vyprávět příběhy a touto formou

předávat kontinuitu historickou a hodnotovou, učit tak i jisté etice. Také formálně vyhlašuje (určuje) významné příležitosti, slavnosti, obřady či setkání.

Význam zpěvu v kultuře i vzdělávání je také nezaměnitelný (je to spíše duševní a duchovní stav než pouhá forma). Zpěv (rytmizované básnictví s vokálním, event. jednoduchým strunným či perkusním doprovodem) vyjadřuje emotivní přesahy, předává kontinuitu paměti, zachycuje jedinečnost chvíle. Častá je i forma dlouhých melodicky nenáročných popěvků (pozůstatek doprovodných písní k dlouhému pěšímu a kdysi vodnímu putování?).

Jazyky

Díky poměrně dobrému hudebnímu sluchu a dlouhodobě rozvíjené paměti (viz trénink ústní tradice vědění) se učí jazyky poměrně snadno. Většinou všichni vládou kromě svého jazyka a zdvořilé, resp. básnické a obřadné „hír-en-sindarin“ (oplývá obrazným a metaforickým jazykem a používá se při zvláštních příležitostech, v písních nebo jako výraz úcty vůči váženým jedincům) i obecnou řečí, už kvůli dorozumívání s většinou okolního světa, byť ji možná nedoceňují a přijde jim trochu hrubá a zjednodušující. Quenija má trochu zvláštní postavení ritualizovaného ozvláštňujícího jazyka – viz např. v současném světě latina při promoci, ale lesní elfové quenijštině rozumí. Jen je pro ně její částečná „cizorodost“ ozvláštňujícím prvkem a také ji cítí hudebněji. Někteří se pak na studium jazyků i dlouhodobě zaměřují, ale často je to spíše otázka vztahu a motivace k jazyku či kultuře než jen dovednosti.

Bydlení a stavby

Oblíbené jsou visuté stavby ve stromových rozsochách. Často převažují kruhové tvary a půdorysy doplněné vnějšími terasami a vyplétanými stěnami. Vstup umožňují hlavně provazové žebříky. Málokdy bydlí více než několik let na jednom místě. Kromě vlastní poněkud svébytné stromové architektury mají též cit pro architekturu kamennou (snad vliv zapomenutých tradic předků), ale i tady preferují jednoduchost a lehkost linií.

Řemesla

Ovládají zejména práci s přírodninami, v technologiích jsou pro druhé velmi konzervativní až zpátečnickí (možná to vyčkávání slouží jako pojistka chybného vývoje, možná souvisí s jejich pohledem dlouhověkých na ostatní svět). Na druhé straně je pravda, že krátký lučištnický meč s obsidiánovým ostřím není zrovna výkřik techniky posledních pár set let. I kompozitní luky přijímají stále ještě s mírnou nedůvěrou. Jsou docela dobří v řezbářství, zpracování přírodních vláken a specifické variantě košíkářství i v práci s kůrou. Smysl pro krásno a specifická estetika se také příležitostně uplatňují ve šperkařství.

Odívání

Je hodně vázáno na příležitost. Někdy též funguje barva a střih jako sociální signál (zelená znamená cestu, modrá – truchlím, červená – mohu ti poskytnout pomoc aj.). Slavnostní oblečení se zvykově používá pro dny konce a začátku období osobního vývoje i pro slavnosti společenství.

Léčitelství

Nebývají příliš nemocní (v tomto smyslu jsou spíše odolnější než jiné rasy). Léčení provozují prostřednictvím bylinek i magie – vždy však skrze přírodní síly. Relativně mnoho z nich je obdařeno léčitelstvími dovednostmi (mluví se o „vidoucí ruce“, „rukách s darem

zření“ atp.), které umožňují přetvořit přírodní síly do léčivé formy. Léčitel pak skrze sebe zprostředkuje uzdravení nebo vyléčení zranění druhého. Dokáže se specificky „vcítit“ do poranění, nemoci či bolesti a touto cestou diagnostikovat i léčit. Léčba pro léčitele samotného není jen příjemná, zvlášť při léčení sebe je patrný intenzivní pocit rekonstrukce těla. Specializované léčitele vysloveně nemají, ale při větším problému mohou vyhledat někoho s větší mírou zkušenosti.

Vědy

Z matematiky by jim asi byly blízké fuzzy oblasti a fraktálová teorie (jedinec jako část opakujících se celků), o teorii chaosu nemluvě. Z ostatního používají spíš jen běžné denní životní počty. Zato jsou dobří v intuitivní aplikované fyzice aj. Specifická filozofie (viz téměř kóanová úsloví: „Musí se ztratit, aby se našel. Přiblížit se v dálce. V samotě porozumí společenství“ atp.) je hodně postavená na dialogu a rozpravách. Naprosto selhávají v ekonomice, makro a občas i mikro. Mají přirozený „netalent“ k obchodování. Co také naprosto nechápou je, jak může jedinec bojovat proti stejnému jedinci (druhu), nemají rádi ani silové a příliš kompetitivní soutěže. Je jim cizí vlastnit mnoho předmětů (vlastnictví zdržuje a komplikuje život na cestě). Vůbec nechápou vlastnictví země (jak může živoucí země někomu patřit ???).

Obřady a rituály

V jejich životě představují obřady nepřehlédnutelnou kapitolu. Mezi nejvýznamnější patří Kruh. Jde o jakýsi rituál přijímání jedince do společenství. Koná se jen několikrát za život – tj. za nějakých 1100 let (při narození, při návratu z cesty, při úmrtí, event. po dočasném vyhoštění ze společenství).

Rituál cest je pravděpodobně pozůstatkem putování po původní mořské (ostrovní) pravlasti a poté po krajině, kde zpočátku jiné rasy existovaly jen v nevýznamných menšinách. Po dílčím uzavření se lesního společenství do sebe udržují cesty do značné míry kontinuitu s vnějším světem skrze individuální zkušenost konkrétního jedince. Zároveň plní i vnějškově funkci přechodového rituálu mezi jednotlivými životními (vývojovými) fázemi. Zvlášť příprava na první cestu v období vyjádřené dospělosti je složitá, může trvat až několik měsíců (zpravidla 1-3). Adept v té době žije odděleně od svých blízkých ve skupině připravující se na cestu, zdokonaluje v té době tělo i mysl i něco jako profesionální dovednosti. Hodně se pracuje s rozvíjením vizí. Pak se na krátko vrací k rodině a odchod na cestu je důvodem společné oslavy, při níž dostává od svých blízkých (tedy od svého společenství) dary na cestu.

Dar života – je něco jako kulaté narozeniny (až na to, že se neslaví vždy přesně po stu letech). Oslavující se odebírá do samoty a pokouší se o jakousi životní bilanci a poděkování za to, čeho se mu dosud v životě dostalo.

Slib společné cesty je relativně blízký svatebním obřadům jiných kultur. Je to slavnost nové kvality pro společenství hojně doprovázená hudebními a tanečními produkcemi. Během té doby ostatní společenství pro dvojici staví společně dům na osamělém, leč příjemném místě. Pak je ostatní opouštějí a dávají jim několik týdnů až měsíců času na to, aby se lépe sžili a vzájemně poznali.

Pokud se společenství dozví o smrti svého příslušníka, aniž by se setkalo s jeho tělesnou schránkou, koná se Obřad Velkého Kruhu - přijímání jedince zpět do společenství (nebude tak zapomenut zúplna ani on ani jeho příběh a společenství se tak neochudí). Jinak totéž probíhá i s navrátilcem z cesty živým i se zemřelým. V tom druhém případě pak následuje slavnostní oblečení a uložení do symbolické loďky z kůry (namísto rakve – snad vzpomínka na dobu,

kdy své mrtvé pouštěli po vodě k moři). Nad srdce mrtvého je pak zasazen strom, aby měla jeho duše kam odejít. Někde se věří, že skrze takový strom se mohou zemřelí členové vracet ke svým blízkým, rozmlouvat s nimi, varovat je nebo jim radit.

Poměrně důležitá je slavnost Vítání světla (něco jako zimní slunovrat). Za zmínku stojí při té příležitosti pořádaný oblíbený pochodňový tanec (jinak lesní elfové s ohněm moc nežertují a jsou při zacházení s ním vždy opatrní).

Jistým protipólem jsou slavnosti Vysokého slunce (letní slunovrat). Tyto dva body také vyznačují základní dělení elfího roku.

Vedle toho existují také příležitostné malé slavnosti, vůbec se zdá, že jim příležitosti ke vzájemnému setkávání činí potěšení, a tak si k nim leckdy doslova vyhledávají důvody. Taneční a pěvecká (ono je to spíš něco jako dramaticko recitační) klání všeho druhu – oproti některým jiným rasám ale postrádají výraznější soutěživý moment. Lesní elfové si tak spíš užívají celý ten proces než výsledky nebo pořadí v nějaké soutěži.

Významné v životě jedince jsou také různé očištné obřady (a to doslovně i v přeneseném smyslu). Například danwedh, něco jako obřad odpuštění (omluvy nebo „výkupného“). Lze použít (ale ne moc často), když došlo k nějakému narušení přijatých pravidel či konvencí (např. i při zabití zvířete s výjimkou obrany apod.). Většinou jde o určitou formu meditace doplněnou symbolickým očištěním vodou, pískem, kouřem z bylin aj. Též lze použít jako vyjádření obřadné formální omluvy při nechtěné nespravedlnosti či ublížení druhému jedinci.

Některé zvyky jsou zdrojem víceméně zábavných nedorozumění při kontaktu s jinou rasou. K elfskému „bontonu“ např. patří pohostit příchozího dobrým slovem, ale společné jídlo (až na určité výjimky vnímají spíše jako nezdvořilé až odporné atd.).

Významný je pro ně také obřad Rozhodování (trvá až tři dny), při němž přinášejí různé skupiny i jedinci své pohledy na možné varianty řešení nějakého závažného problému, s nímž se musí jejich společenství vyrovnat. Praktikuje se ale jen velmi vzácně při nejednoznačných rozhodnutích, která se týkají budoucnosti všech apod.

Je třeba zmínit i Zpěv Cesty, což je zvláštní ke konkrétní příležitosti vytvářená a neopakovatelná forma zpěvu, kterým se vyprovází na cestu (i na tu poslední).

Cesty

Viz též rituály. Elfi život se zpravidla dělí na tři životní období: 1) hledání a růstu (dětství – otvírání možností), 2) dospělost (já o sobě - vlastní realizace sebe jako osoby a jejich talentů), 3) plnoletost („plnost“ let je vyjádřena zaměřením já pro druhé, jedinec ve „službách“ společenství – jde nejuznávanější a nejzasloužilejší období života elfa). Někteří lidé se domnívají, že u cest jde vlastně o pozůstatek zvyklostí z času, kdy lesní elfové putovali po celé zemi, než se posléze uzavřeli do svého izolovaného společenství, když zemi ovládly jiné rasy. Ze svých cest přinášejí „Dar“ – to je něco jako poznání, osobní poselství z cesty, které dotváří svět jejich společenství.

I jejich styl života odpovídá cestování. Obvykle nikdy nežijí mnoho let na jednom místě. Po čase vymění obývanou oblast, vytvoří nový dům – nechají zemi, aby si od nich odpočinula.

Umění

Preferují z hlediska jiných kultur věci převážně pomíjivé – písečné a vodní obrazy, tanec a hudbu. Písně se zásadně nezapisují, pouze ústně tradují. I když písmo znají a mohou je používat, vnímají to jako méně dokonalou formu komunikace („Zapisování krade paměť...“).

Pokud tvoří plastiky, pak prakticky výhradně jen ze dřeva. Poměrně rozvinuté je dekorativní řezbářství ornamentálního typu.

Tolerance k jinakosti

Žijí jako společenství dosti uzavřeni do sebe, zejména posledních pár tisíc let. Je otázkou, zda je to spíše obrana před okolním, pro ně nesmírně rychle se měnícím světem, nebo křečovitá snaha o udržení jakés také kontinuity a vlastní kultury a identity?

Pojetí času

Čas pro ně neplyne lineárně (*post hoc non est propter hoc*), ale spíše v jakýchsi cyklech, nánosech či vlnách nebo vrstvách (vzpomínka na původní život mořského národa?). Proto jim je zcela cizí obvyklé lineární pojetí historických souvislostí lidských kronikářů. Také proto má někdy subjektivní příběh v souvislostech vidění pro ně větší poznávací hodnotu než „objektivní“ historické údaje bez vnitřního smyslu. Proto pro ně není nepředstavitelné cestovat v čase (mentálně) do alternativ budoucnosti či minulosti. Mj. i proto pro ně představují velmi důležité informace, výzvy a varování sny. Sny a znamení berou vůbec hodně vážně (např. i svou cestu končí, ev. se na ni vydávají na základě něčeho jako osobního „vnuknutí“ - věří, že poznají, kdy je ten správný čas). „Vnitřní hlas“ (též Průvodce, Ten druhý) je něco, co jim při dlouhé osamělosti může zastupovat moudrost reprezentovanou v normálních podmínkách rozhovory s ostatními svého lidu. A mj. i pro toto domýšlení souvislostí je tak těžké a dlouhotrvající jejich rozhodování.

Vznešení elfové

Jejich původ je prastarý, záhadný a dnes už naprosto nejasný. Vznešení elfové jsou starší, než vesmír sám. Nejméně nepravděpodobné je, že prošli do našeho světa z nějaké paralelní dimenze a bohužel se jim už dlouhý čas nedaří najít cestu zpátky.

Vzhled

Říká se jim sličný lid a to právem. Jsou na první pohled krásní, vyváženou, klasickou krásou (snad trochu neživou a až příliš sošnou). Historie nezná ošklivého elfa. Vůbec krásno je pro ně jakýsi modus vivendi, cokoli dělají, dělají krásně (v podání elfa – pokud by se k něčemu takovému snížil – by i zlodějna byla uměním, dokonalým svým obsahem i formou).

Oblékání

Mohli by si obleci téměř cokoliv a vypadalo by to - na nich - dobře, ale nečiní tak. Svě oblečení si velmi pečlivě vybírají a dávají si na něm záležet. Muži i ženy. Nejraději nosí volné hábity, které ladně povlávají kolem těla. Milují rafinovaně zdobené látky, složitou jednoduchost, nenápadné, leč propracované provedení. Důležité je sladění celého oděvu s osobností jeho nositele nebo nositelky. Většina vznešených elfů si časem vypracuje určitý svébytný styl (nakonec, času na to mají spoustu).

Jen výjimečně (a účelově) si na sebe vezmou něco nápadného, či snad dokonce řvavého. Elfové oceňují především jemnost a dokonalost v detailech. Jsou až posedlí uměřeností a vyvážeností, ostatně nejen v odívání.

Úprava oděvu je nedílnou součástí umění oblékat se, i když mají na sobě ošacení podobné prostěradlu, je např. důležité, jak se narovnají jeho záhyby – každý detail má symbolický význam, kterému ostatní (vznešení elfové) rozumějí. Nic není ponecháno náhodě.

V kontrastu k tomu je však třeba poznamenat, že někdy podléhají podivné přitažlivosti novinek v oblečení, ba i jídle či umění z vnějšího světa. jako by je fascinovala neuvěřitelná síla živelného barbarství v kontrastu k jejich vlastnímu stylu. Pro vnějšího pozorovatele to ale nevypadá nejlépe.

Strava

Strava se podobá v něčem oblékání – rafinovaná jednoduchost, jednoduchá rafinovanost. Jedí málo, ale samu situaci jídla si vychutnávají, a na jídle si cení hlavně úpravy - forma převažuje nad obsahem. Jsou převážně vegetariáni, maso považují za hrubé a ošklivé, usilovné žvýkání za výrazně neestetické.

Pokud pijí alkohol, pak kvalitní víno a nikdy ne mnoho. Pálenku nebo pivo považují za „nekultivované“, uchylují se k nim v nouzi nebo ze studijních důvodů. Opilstvím pohrdají, jednak je opilec neestetický, jednak elfové nesnášejí ztrátu sebekontroly.

Proslýchá se, že čas od času využívají některé rostlinné výtažky pro zesílení magického transu či zefektivnění možnosti nahlédnout do budoucna.

Biotop

Z nedostatku lepších slov říkejme jejich sídlům „města“, ačkoliv s městy lidskými nemají naprosto nic společného, kromě soustředění většího množství obyvatel na jednom místě. Elfi město lze ještě tak přirovnat k vilové čtvrti s velkými zahradami, je však mnohem složitější.

Jednotlivá sídla se ztrácejí v zeleni, ale nejsou izolována na oplocených pozemcích, naopak propojují se a vzájemně prorůstají. Zeleně je protkáva jako útek osnovu. Místo ulic jsou tu průchody, můstky, točité pěšinky a skrytá zákoutí. Pro neelfa je takové město většinou naprosto nepochopitelné a nedokáže se v něm orientovat.

Také by zde kdokoliv marně hledal městský pouliční ruch, obchodníky a řemeslníky, lomoz a křik. Elfí město je tiché (jen někdy snad mírně hudební) a působí prázdně a poněkud záhadně. Po můstcích a stezičkách prochází s vážnou vznešeností jen sem tam pár postav a hovoří spolu tiše a rozvážně, jako by právě řešili nejvýznamnější otázky filosofie, což mimochodem bývá často pravda.

Ta spousta bujně zeleně je krásná, ale není to příroda. Vše je rafinovaně a dokonale vymyšlené: Skladba rostlin, vržené stíny, kameny kolem cest, kašny, potůčky a vodopády i živé ploty, které plynule přecházejí do zdí a naopak. Málokdo dneska ví, z čeho jsou domy vznešených elfů vlastně postaveny, že působí tak neskutečně a lehce, jako utkané z pavučin. Stěny jsou složitě členěny v krajkové ozdoby, točí se v složitých půdorysech, slova jako „pravý úhel“ jsou zde urážkou.

Elfí města, pokud nejsou opuštěná, jsou vzorně udržovaná, nikde není nic rozbité, opotřebované, nebo rozbourané. Přitom působí nesmírně staře a křehce, jako by stála už jen silou myšlenky anebo ze zvyku.

Kde se takové město dá najít? Nikde, pokud vás tam sami elfové nevezmou. Snad byla vysunuta silou jejich magie někam mimo čas a prostor, když Zemi zabrali hrabiví, hluční a rychle se množící lidé. (Ostatně, četli jste někdy Bradburyho Mart'anské kroniky? Četli. No tak vidíte!)

Společenská struktura

Podobně, jako jsou pro smrtelníka spleť a nepochopitelná elfská města, je spleť a nepochopitelné i jejich společenské uspořádání. Jisté je, že žijí v hierarchické a vysoce formalizované společnosti. Vládce nemusí nosit korunu a bouchat do stolu, podle jemného náznaku držení těla či odstínu hlasu neb pohledu jej všichni poznají a respektují. Každý má své přesně určené místo, které ostatní elfové znají stejně dobře, jako on sám.

Zdánlivě a navenek jsou rovnostářští, v zahradě může besedovat kdokoliv s kýmkoliv. Vnitřně jsou si ale svého postavení přesně vědomi a nikdy nepřekračují hranice, dané zvykovým právem. Část těchto pravidel zachycuje i mnoho odstínů „každodenní“ a zdvořilé mluvy, toto porozumění je však neelfům (či jiným než vznešeným elfům) prakticky nepochopitelné a nedostupné. Jako cizinec či vzdálený příbuzný jste v jejich společnosti prakticky odsouzeni k nepřetržité sérii společenských i jazykových lapsů a trapasů, jimiž se na Váš účet mohou jemně a skrytě bavit, ale najevo vám to otevřeně nejspíš nikdy nedají. Dle slov známého cestovatele Holuba-Livingstona se proto mezi nimi cítíte většinou jak „brambora v podmáslí“.

Gender aspekty

Muži jsou nositeli dění a rozhodnutí, ženy patronkami krásna, které je pro život vznešených neméně důležité než dýchání pro nás. Do jisté míry jsou také něčím jako nositelkami tajemna a iracionálna a bývají spojovány s jakousi prapůvodní přírodní životní silou. Z toho vyplývají i jejich společenské role. Ženy jsou opatrovány a uctívány (též chráněny) a jako hybatel událostí se projevují spíše skrytě a zprostředkovaně. Ovšem samo vměšování do událostí vnějšího světa je pro vznešené elfy stejně poněkud nepředstavitelné.

Vztahy

Elfové žijí zpravidla v párech, ale protože žen je mezi nimi výrazně méně, asi třetina mužů zůstává svobodná. Páry jsou stále doslova až za hrob. Nejen že rozvod neexistuje, ale pokud jeden z manželů přijde o život, cítí se druhý vztahem stále zavázán. Na druhou stranu je soužití páru značně formalizováno a není považováno za neobvyklé, když partneri žijí i delší dobu odděleně.

I v nejosobnějších vztazích působí elfové chladně a formálně, nedávají své city najevo. Přesněji – dávají je najevo způsobem velmi náznakovým, který je pro neelfy většinou naprosto nečitelný. (Není vyloučeno, že vztahy mezi muži a ženami ostatních ras se jim jeví poněkud chudé a barbarsky zjednodušené.)

Výchova a výuka

Narození dítěte je mezi vznešenými elfy neobvyklá událost. Do jejich zvolna pomíjejícího světa a zakonzervovaného vědomí neodvratného zániku se dítě – ten symbol rozvoje a budoucnosti, trochu nehodí. Pokud však k té události dojde, věnují elfové dítěti velkou lásku a péči a to nejen rodiče a nejbližší příbuzní.

Elfí dítě vyrůstá zpravidla jen mezi dospělými, bez vrstevníků. Jeho výchova probíhá v podobě zvláštní kombinace hry a přímého předávání zkušeností. Vše je svázáno mnoha zvenčí nepochopitelnými pravidly. Po určité době rodinné péče vybírají rodiče či jejich zástupci pro dítě něco jako osobního učitele, mistra. (Zde se uplatňuje velmi často ona nezadaná třetina mužů.) Tomuto učiteli je pak jeho žákem projevoována výrazná úcta a stává se celoživotně významnou autoritou (může např. konzultovat důležitá životní rozhodnutí a prakticky vždy je jeho názor akceptován).

Děti samy jsou elfy přijímány s láskou a vnímány jako „dar“. Svě city však i v této sféře elfové projevují onou formalizovanou a pro ostatní rasy nesrozumitelnou podobou. Kontakt projevují např. mnohem více pohledem a slovem než dotykem a sebeovládání je jim přirozenou formou vřelosti.

Profese

Duše elfa – to je duše umělce a filosofa. A její majitel nebude pást vepře ani stát u soustruhu. Pokud už se zabývá něčím přízemnějším, než výše zmíněné umění a filosofie, bude to profese něčím tomu blízká. Elfové jsou nejčastěji magiky, ať už dělají cokoli (v tomto smyslu není vyloučeno ani to výše uvedené pastevectví či - jak jinak - umělecké soustružnictví).

Stačí se podívat na jejich stavitelství či kovotepectví nebo jen vkusně naaranžovaný talířek ovoce a zeleniny a nezbyvá než povzdechnout, že je to prostě kouzelné...

Pracovat zkrátka jen s prostou hmotou a na základě přízemních přírodních zákonů téměř uráží jejich smysl pro nadreálno. Pokud budou pracovat v jakémkoliv oboru, pak spíše z vnitřního rozhodnutí a na základě vědomí osudové vnitřní nutnosti. Budou-li zloději, pak spíše informací než věcí. Jako bojovníky a válečníky si je představte spíše v roli stratégů než námezdních žoldáků, kteří někoho neladně „mydlí“ mečem. Jejich alchymie bude rovněž poněkud nadreálná a elfí a není vyloučeno, že i v roli hraničáře budou vypadat značně čarodějně. Vždy však budou prostoupeni jakousi zvláštní melancholií a vědomím osudovosti, které je bude oddělovat od bytostí ostatního světa i času.

Umění

Vznešení elfové jsou všestrannými umělci, milují poesii i hudbu, uměleckým dílem je každý dům, celé jejich prostředí.

Na rozdíl od svých lesních příbuzných preferují umění v čase setrvalé a vysoce ctící neměnnost formy i jakousi kanonickou ritualizaci postupu vzniku. Kovotepectví, sochařství, hudba či tanec, o básnictví nemluvě, jsou esencí rafinované jednoduchosti. Podobně jako úprava látek či jídel dává např. i keramika vyniknout materiálu a velmi působivě jej dotváří k na první pohled neznatelné vyšší dokonalosti.

Jen výjimečně má jejich výtvarné dílo figurativní charakter. Elfové milují ornamenty, které jsou v jejich podání velmi složité a plné skrytých významů a symbolů. Téměř nikdy nejsou pravoúhlé nebo odvozené z jednoduchých geometrických obrazců, naopak obvykle nezapřou inspiraci rostlinnými motivy.

Elfové mj. objevili také fraktálovou teorii už před tisíciletími a jsou mistři v jejím používání, a to ve filozofii pohledu na svět i v dekorativním umění.

Náboženství

Vznešení elfové jsou zvláštním způsobem oddáni svému společenství. Necítí se vázáni ke konkrétním živým jedincům (chápání společenství v podání jejich příbuzných lesních elfů je pro ně v této souvislosti poněkud „primitivní, konkrétní a barbarské“), ale k obecným principům společnosti. Zachovávání starých zvyklostí, zákonů a rituálů je pro ně nade vše, snad někde uvnitř věří, že se jim tak podaří zastavit čas. Středem jejich duchovního života je představa světa, který stárne bez možnosti obrození, čímž se výrazně liší snad od všech ostatních rozumných bytostí. Sami jsou přesvědčeni (jak už to u víry bývá), že jejich pojetí je to jediné správné a na ostatní se dívají s lehkým pohrdavým nadhledem, jako na pošetilce, chytající se klamných nadějí.

Navenek je jejich náboženství jen těžko popsatelné. Nejspíše bychom mohli říci, že jsou zvláštním religiózním způsobem nevěřící. Nemají kněze ani chrámy, nemluví o bozích (ale velmi často o existenciální filosofii). Snad věří ve všudypřítomný Osud nebo všemohoucí Chaos či vševědoucí Entropii. Výsledkem je rezignace, podivná pasivita, prosycená vědomím konce a uplývání.

Obřady

Obřadem je celý jejich život sám. Počínaje první myšlenkou po probuzení, přes vstávání, probírání snů, oblékání, jídlo, setkávání s ostatními atd. Forma jako by často převažovala nad obsahem. Obsah konání bez obřadné formy jeví se jim poněkud vyprázdněný.

Hodně pozornosti je věnováno obřadnému očišťování tělesného i duševního já. Velmi oblíbenou je mj. jistá forma očištné meditace v chůzi, která by se ovšem při pohledu zvenčí podobala spíše specifické formě tance. Meditující se očišťuje tělesně – vzdušná lázeň i psychicky soustředěním myšlenek na plně vědomé prožívání pohybů. Do jisté míry léčebný a pro úspěšnou meditaci nenahraditelný je i vliv okolního esteticky zformovaného přírodního prostředí.

Velmi specifické obřady rovněž doprovázejí např. formální podobu diskuse o různých otázkách. Také mezilidské vztahy jsou značně formalizovány a mají zvenčí nepochopitelně obřadnou podobu.

Když zemře "neumírající"

Pro extrémně dlouhověké elfy je smrt něčím nezvyklým, s čím se jen těžko vyrovnávají. Jejich očekávání odpovídá pozvolné upadání (dobré časy už byly) se zánikem všeho ve vzdálené asymptotě, hrubou násilnou smrt považují na velmi neestetické porušení řádu světa.

Pokud elfové mají tělo padlého druha (což není zdaleka vždy, vznešeného elfa potká smrt nejčastěji někde ve světě, mimo jeho původní společenství), spálí jej magickým ohněm. Tento obřad se odehrává v nejužším kruhu příbuzných a vykonává jej některý z vyhlášených mistrů magie. Čím vyšší je postavení padlého, tím věhlasnější mistr obřad provede.

Aby zesnulý byl aspoň symbolicky dále mezi svými, je mu postaven pomník, který může mít formu (abstraktně idealizované) sochy, být zabudován do arabesk na zdi nebo kamenů v zahradě. V jeho základech je ukryt popel mrtvého. Samozřejmě, pokud tělo padlého elfa nemohlo být přineseno a zpopelněno, obejde se pomník i bez něj. Z použité symboliky lze vyčíst, kdo padlý byl, jaké byly jeho činy, život i smrt.

Elfové pak nikdy neřeknou, že někdo z nich zemřel nebo padl, vždy použijí nějaký eufemismus. Například ten známý o Šedých přístavech...

Hodnoty a etika

Ne vždy jsou jimi vyznávané hodnoty srozumitelné druhým, někdy jsou složitě dostupné i jim samotným. V jejich životě má značný význam skepse a pochybování jako forma permanentního ověřování reality.

Nejvyšší význam pro ně mají duchovní hodnoty – vztah ke společenstvu, jeho prospěch, ovšem výhradně v souladu s tradicí. Také si velmi cení svých znalostí a duševních schopností, proto si velmi váží svých filosofů a jejich učení. Krásné předměty milují pro jejich uměleckou, nikoliv tržní cenu.

Vztah vznešených elfů k materiálním statkům je ambivalentní. Navenek významem bohatství okázale pohrdají, ovšem v podstatě neznají chudobu, jejich města jsou vzorem pohodlí a neokázalého přepychu. Přitom nikdo z neelfů netuší, jak vlastně fungují hospodářsky, o penězích se nejen nemluví, ale ani nevidíte, že by někdo někomu platil. Svě cti dbalý elf přeci nebude obchodníkem nebo bankéřem.

Není ovšem vyloučeno, že občas provozují jakousi specifickou formu „bartrových“ obchodů, díky nimž směňují třeba oslnivý umělecký či myšlenkový výkon za prostředky umožňující obživu. Jelikož si ale čas od času vypomáhají magií, není to pro vnějšího pozorovatele nic jiného než další zmatečná stránka jejich života.

Přestože je jim jakákoliv ekonomická činnost na pohled tak cizí, elfové díky své inteligenci velmi dobře chápou její pravidla a význam pro ostatní, zejména pro lidi. Když chtějí, dokáží se v ekonomickém prostředí lidské společnosti pohybovat s nečekanou bravurou. Jejich cílem nikdy není finanční prospěch sám o sobě, ten považují za krátkodobý a pošetilý, ale bohatstvím získaný vliv a moc, pokud přináší něco podstatného elfskému společenstvu. Elfové v lidské ekonomice připomínají dospělého, který hraje s dětmi karty. Umí to lít, ale neváží si toho.

Vědy

Věda v jejich podání je magická a magie je vysoce vědecká. Dokonce je pro ně obtížné rozlišovat mezi uměním a vědou.

Jejich vědění je hluboké. Mistři filosofie (která je pro elfy královnou věd) pronikli hluboko pod povrch věcí a v nekonečných disputacích vytvářejí stovky nových a nových variant. Pokud zapisují své poznatky do knih, dělají to složitou veršovanou formou, pomocí náznaků a jinotajů. Stejně tak mohou svou práci zašifrovat do jiné umělecké formy – výtvarného díla, taneční nebo hudební kompozice.

Hluboké studium jazyků je důležitou částí elfské filosofie, studují skryté významy a magii slov. Proto není neočekávané, že jsou jazykově nadáni a mimo obřadné Quenijštiny a všední (v jejich nazírání) trochu přehnaně expresivní a barbarské Sindarin většina z nich ovládá i několik dalších jazyků. Učí se jim snadno i „za pochodu“ ve světě. Dlužno říci, že jazyk v jejich pojetí není jen soubor zvuků či znaků sloužících k dorozumění, nýbrž úhel pohledu na svět, způsob poznávání, životní filozofie atp. (Ostatně jaký už může být svět bytostí, v jejichž rodném jazyce existuje cca kolem osmi desítek významů pro vyjádření smyslu a jen o něco méně pro duševno?)

Cesty jinam a kontakt s vnějším světem

Vznešení budí dojem, že nejraději by zůstali uzavřeni ve svém tajemném světě a kontakt s jinými rasami nepotřebují. Nanejvýš že budou ty ostatní sledovat jako zajímavý studijní objekt, jako vědec bakterii pod mikroskopem. Přesto jsou jejich kontakty s okolím překvapivě časté a bohaté. Je možné, že rychlá proměnlivost a nestálost ostatního světa je jim vzácným a skrytě fascinujícím životním kořením, které jim dodává energii. Jejich vlastní svět je až příliš statický.

Proto se „ve velkém světě“ pohybují osamělí vznešení elfové a tváří se, že je to hemžení okolo nezajímá, přestože na něm mají skrytý, leč významný podíl. Leckterý lidský panovník nepohrdl službami a radami elfího kouzelníka a kouzelník vskutku věrně sloužil, přestože se tvářil, jako by pohrdal vším tím marným mumrajem světa a svým zaměstnavatelem pak zvláště.

Postoj k magii

Jako bytostní magici v podstatě nechápou nemagické. Užít třeba prosté mechaniky je pro ně někdy obtížnější než telekineze. Pro elfa je bezcenné vše, co neobsahuje magii, filosofii nebo jiné duchovno. Pokud elf vyrobí kladivo, bude nejen umělecky zdobené, ale také magické a použít jej k pouhému fyzickému zatloukání hřebíků by byla svatokrádež.

Záliby a koníčky

Odlišit v jejich životě poslání, zaměstnání a záliby je prakticky nemožné. Všechny tyto kategorie splývají s jejich celkovou životní filozofií, poznáním a nutností. Snad by pečlivý pozorovatel objevil něco jako drobné formy sběratelství, například uměleckých předmětů. Jsou něčím jako bytostnými starozitníky – starý předmět má svou hodnotu už proto, že tak dlouho vydržel. Je jimi považován za svědectví uplynulého času a oni sami sebe vidí jako cosi na způsob posvátných svědků času.

Vztah k jiným rasám

Tyto vztahy jsou složité a velmi spletité. Zpravidla se jedná o něco mezi přezíravostí a závistí (jejich budoucnosti, perspektiv a blažené nevědomosti o světa běhu a nevyhnutelnosti chmurného konce). Nejbližší vztah mají patrně ke svým lesním příbuzným, je to ale vztah shovívavý, jako k mladšímu (a pošetilejšímu) sourozenci.

Není vyloučeno, že původně obojí elfí společenství žila v jednotě, ale postupně se diferencovala ve vztahu k převažující náplni svého života. Lesní – jako průzkumné, akční a aktivní výkonné společenství (či nepřesně kasta) v důsledku častější a intenzivnější interakce s vnějším světem rozvinulo umění prolnout se a splynout s přírodní rovinou života. Vznešení, jejichž posláním bylo zabývat se smyslem bytí a filozofií, se naopak od vnějšího světa poněkud odtrhli a uzavřeli do sebe, a to přeneseně i v doslovném smyslu toho slova.

Z ostatních humanoidů elfy nejvíce zajímají lidé. Vznešení oceňují jejich vynalézavost, schopnost přizpůsobení se a improvizální schopnosti. Naopak bývají znechuceni nedostatkem kultivovanosti a obřadnosti. Lidské chování považují často za odpudivě hrubé a hulvátské, pro nedostatek formy mu někdy nerozumí. Trochu se lidí obávají (lidská hrabivost a rozpínavost), trochu je litují i obdivují (mají tak nesmyslně krátký život a přesto nejsou nihilisty).

Krolly za humanoidy nejspíše vůbec neuznávají, barbary chápou jako specifickou lidskou skupinu. Trpaslíci jsou pro ně nesrozumitelnou konkurenční skupinou (zejména kvůli upřednostňování fyzické práce před magickou). Hobity neberou zcela vážně (a pěkně jim tím lezou na nervy).

Krollové

Zatroleně... pravil už asi každý z nás, když se mu něco nepovedlo. A vůbec si přitom neuvědomil, že v hloubi své historické paměti vzpomíná na špatnou zkušenost s obávanými ničiteli a kaziteli - krolly.

Vzhled

Když byla Země pustá a nesličná, byli krollové jejími jedinými pány. Skončení poslední doby ledové je očividně zaskočilo a od té doby to s nimi jde s kopce. Údajně přežívají v nepřístupných oblastech velehor, jak aspoň svědčí pověsti o tajemných sněžných mužích.

Vzhled

Mohutná postava krollova by působila velmi impozantně – obvykle měří přes dva metry, kdyby v ní nebylo zároveň něco neohrabaného. Silueta trochu připomíná gorilu – krátké nohy, dlouhé paže a lehce sehnutá chůze i ta vzhledem k ramenům poměrně malá hlava. Tvář vyniká mohutnými čelistmi se silnými zuby a velkým plochým nosem. Malé oči jsou zapadlé pod výraznými nadočnicovými oblouky a nízkým čelem. Krollové mají velké uši, díky nim i vynikající sluch.

Muži mají obvykle jen krátké a řídké vousy (ne že by se holili, prostě jim nerostou) a na většině těla tmavé ochlupení, trochu hustší než má hustě zarostlý člověk. Muži i ženy nosí dlouhé vlasy, s jejichž úpravou neztrácejí příliš mnoho času.

Oblékání

Nejčastěji se krollové oblékají do kůží a kožešin, s jejich úpravou si příliš nelámou hlavu. Říkat tomu oděv je snad až příliš nadnesené. Chodí bosí (i po sněhu a ledu) nebo v jednoduchých ovinovačkách. Ti z nich, kteří se častěji stýkají s lidmi, přejali i některé prvky z lidského odívání, tj. někomu seberou kabátec a natrhnou ho, aby se do něj vešli.

Muži i ženy se zdobí drobnými trofejemi, navlečenými na šňůrkách kolem krku. Mohou to být zuby a drápy zvířat, ale také nějaká třpytivá tretka nebo zlatá ozdoba.

Strava

Cokoli je jedlé, může krollovi posloužit jako strava. Protože zpravidla žijí ve velmi nepříznivých přírodních podmínkách, nemohou si vybírat. Počínaje mechy, lišejníky a mladými výhonky zakrslých vrb, přes drobné živočichy až k masu velkých zvířat. S vařením se příliš nenamáhají, rostlinou potravu jedí syrovou, maso často také, někdy je (zejména maso velkých býložravců, které je tuhé) pečou nad ohněm nebo v popelu. Lidským jídlem také nepohrdnou, nijak zvlášť je ale nemilují.

Krollové neznají systematické zemědělství, jsou to víceméně náhodní lovci a sběrači.

Biotop

Ty nejnehostinnější pustiny jsou jejich domovem – velehory nad čarou lesů, severské tundry, oblasti blízké pólům. Krollové snášejí kruté mrazy a dlouhé zimy, nepříjemně se cítí v horkém podnebí (pravda, spíše kvůli množství tam se vyskytujících lidí, než že by jim vadilo teplotně – v tomto směru jsou neobyčejně odolní... Vřelé gejzíry, které by člověka chutně povařily, jim například ani moc neublíží).

Životní podmínky naučily krolly mnoha dovednostem, například dokáží urazit bez odpočinku dlouhé vzdálenosti v náročném velehorském terénu, umí překonávat skály i ledovcová pole, dokáží kdykoliv najít úkryt před sněhovou bouří nebo se prostě nechají zapadat sněhem v nějaké prohlubni mezi skalami, upadnou do stavu podobného hlubokému spánku a přežijí tam.

Profese

Těžko u nich mluvit o profesi, když není výběr. Krollové neprovozují žádná řemesla ani zemědělství, neznají specializaci ve vlastním smyslu toho slova. Jsou lovci a bojovníky díky svému životnímu stylu, ale nerozumí žádné organizaci, a tak nejsou příliš použitelní například ve vojsku. Také nechápou námezdní vztah. Když je chcete platit, cokoliv si vezmou, ale necítí se tím zavázání nějakou prací či službu poskytnout.

Pokud náhodou dělají něco jiného než bojovníka nebo lovce, jde:

a) o omyl toho, kdo vám to popisuje nebo

b) o tajného křížence krolla s jinou rasou

(oni krollové v tomto ohledu nejsou zase až tak vybíraví, ale nesnášejí, když se jim to připomíná).

Mohou se někdy vyskytnout v roli, kterou okolí vnímá jako zloděje, ale pro ně je to normální morálně přijatelné sebrání kořisti druhému (poraženému). Někdy se takto daří krolla zneužít šikovné lapkovské bandě.

Jejich styl boje je založen hlavně na síle, méně už na technických finesách, přesto jsou velmi nebezpečnými bojovníky. Přirozenou zbraní je pro krolla těžký kyj nebo kamenná palice. Dobře si bude rozumět také se sekerou. Technickými zbraněmi, jako je třeba luk nebo kuše, hluboce pohrdají. Dostane-li kroll do ruky meč, bude s ním zacházet v podstatě jako s kyjem a šermířská technika ho nezajímá – vzhledem k jeho velikosti a síle nakonec ani nemusí. Dokonce by se dalo uvažovat i o tom, že velmi účinnou zbraní (často dokonce zbraní hromadného ničení) je i kroll „an sich“ neboli kroll jako jev sám o sobě.

Krollové jsou v boji bezmezně odvážní, nezatěžují se taktikou ani strategií a jdou vpřed, mávaje zbraní. Proto v přímém střetu muže proti muži téměř nemají rovnocenného soupeře, snad kromě barbarů. Snadno ale „sednou na lep“ nějaké válečné lsti a nechají se vmanévrovat do nevýhodného postavení. Považují ovšem podobné postupy za zbabělé a skutečného bojovníka nehodné.

Umění

1) Boj.

2) Umění mlčet v mnoha jazycích a dialektech a trefně tak komentovat dění (jakékoli).

3) Jednoduché vyrývané motivy, kterými si zdobí své zbraně a nástroje.

Společenská struktura

Zpravidla žijí v malých tlupách, v podstatě širších rodinách. Náčelníkem je zpravidla ten nejsilnější a je jím jen tak dlouho, dokud si dokáže své místo obhájit. Tlupa nemá stálé sídlo a kočuje po poměrně velkém území, často se přesunuje o desítky kilometrů. Potkají-li se dvě tlupy, dojde vždy k nemilosrdnému boji. Vzhledem k trvalému nedostatku potravy v jejich biotopu žádná tlupa nesnese „konkurenci“.

Tlupy nemají žádného „vyššího“ náčelníka a příliš se nedokáží domluvit, proto krollové nejsou schopni koordinovaně bránit svůj prostor proti jiným rasám. Dalo by se říci, že skoro každá vlčí smečka je lépe a rafinovaněji organizována.

Gender aspekty

Muži respektují ženy, pokud jsou těhotné nebo matkami malých dětí – pak jim dokonce pomáhají. Jinak jsou si všichni dospělí v tlupě konkurenty a vzájemná hierarchie se udržuje neustálými drobnými šarvátkami.

Vztahy

Nežijí ve stálých párech či rodinách, jako většina humanoidů. O momentálně „volnou“ ženu (tj. takovou, která není těhotná nebo nemá úplně malé dítě) se muži zpravidla poperou a poté se jí pokoušejí zmocnit. Navenek to vypadá, že žena nemá na výběr, prakticky si ale partnera vybírá ona (někomu uteče, někomu ne...). Mimochodem pro ten případ je nutno dodat, že krolly se běh učí jako jednu z prvních sportovních disciplín.

Výchova

O malé děti pečují matky a zároveň jim poskytnou i základ výchovy. Odrostlejší děti se drží pohromadě v „dětské tlupě“, kterou dospělí spíš tolerují, než že by se o děti starali. Výrostci se pak musí o místo na slunci doslova poprat. Očekává se, že budou schopni se o sebe postarat mnohem dříve, než je to obvyklé u jiných ras.

Výuka

Pro děti krollů existuje jediná výuka - nápodobou. Malí krollíci jsou dobří pozorovatelé a dokáží hodně „odkoukat“, leccos jim také napoví instinkty, na které se spoléhají více, než ostatní humanoidi. To platí zejména v kontaktu s přírodou – jen málokdy vlezle kroll na lavinový svah, prostě to pozná a nikdo ho to nemusí učit.

Tato „nepotřeba učení“ je zároveň jejich prokletím – necítí příliš potřebu se učit, a proto se jen obtížně přizpůsobují novým podmínkám. Pokud musí kroll žít mimo své přirozené prostředí, někde v civilizaci, nikdy ji nepochopí a nepřijme za svou (ona jeho ostatně většinou také ne).

Náboženství

Zpravidla věří v duchy. V jejich pojetí je příroda poněkud antropomorfní (nebo spíš „krollomorfní“) a za všechny děje v ní mohou duchové. Každý strom nebo kámen má svého ducha, často nepřátelsky a konkurenčně naladěného. Krollové s duchy vždy počítají, ale zacházejí s nimi podle očekávané síly a důležitosti. Některým přinášejí oběti (většinou trochu potravy), chtějí-li si získat jejich přízeň. To činí především, když se vydávají na cestu nebo nějakou bojovou výpravu.

Víra v přírodní duchy se doplňuje s krollím neanalytickým pohledem na svět – netřeba zkoumat příčiny a souvislosti jevů, za vše přece mohou duchové a ti mají vlastní rozum.

Obřady

Krollí rituály nemají jasná a všemi respektovaná pravidla, zpravidla jsou provozovány neuvědoměle a hodně se liší tlupa od tlupy. Nejdůležitější v životě krolla je jeho přijetí mezi dospělé, které si musí zasloužit a zpravidla se proto musí vydat na samostatnou výpravu. Ta

může trvat několik týdnů až let. Přinese-li dostatečnou kořist, stává se plnoprávným členem tlupy. Často toto přijetí vypadá tak, že se s ním ostatní poperou a svůj majetek si musí obhájit.

Většina horských tlup se vydává víceméně pravidelně na cestu (s příchodem zimy sestupují do nižších poloh, na jaře se stěhují do výše položených údolí). Začátek tohoto stěhování je obvykle spojen s obřadem usmíření duchů skal, který provádí náčelník před celou tlupou.

Značně ritualizované jsou také každodenní drobné potyčky, které udržují hierarchii v tlupě. Mají totiž zvyková pravidla a pokud je někdo poruší, dočká se minimálně citelného výprasku. Mezi základní zásady patří: Bojuje vždy jeden proti jednomu, beze zbraně, boj končí okamžitě, jakmile jedna strana dá najevo podřízenost. Neútočí se bez varování a napadený se může boji vyhnout gestem podřízenosti nebo útekem. Není účelem (ani zvykem) protivníka vážně zranit či zabít.

Pohřební obřady

Zesnutí sešlostí věkem krollům opravdu nehrozí. Pokud neskončí svůj život pod lavinou, pádem do propasti nebo podobným způsobem, zahynou v boji. Pozůstalí si rozeberou, co zůstalo a jinak platí sejde z očí – sejde z myslí.

Na velké pohřební obřady si krollové nepotrpí. Mrtvé tělo ostatní zavalí několika balvany (pokud to místo a čas dovolí) a jdou dál. Nevěří v posmrtný život ani mrtvé neuctívají.

Hodnoty a etika

Krollové jsou velcí individualisté. S výjimkou ochrany vlastních žen s malými dětmi preferují pouze vlastní prospěch, a to všemi prostředky. Mnozí je považují za zlé, nemorální, nevěrné nebo nevděčné. Není to přesné, krollové prostě žádné závazky k jiným nepociťují, proto není proti jejich etice, když je zachráníte z nějaké šlamastyky a oni vás v zápětí oberou nebo na vás zaútočí. Krollovi jsou všichni ostatní okolo protivníky (to platí i pro vztahy odrostlejších dětí a jejich rodičů).

Zvláštní je jejich vztah k majetku. Milují zlato a drahocennosti, nechápou ale jejich cenu v tržním smyslu, jsou pro ně jakýmsi fetišem. Sbírají je, jako straka lesklé kamínky. Ostatní majetek je jim lhostejný. Představa krolla o ráji by byla velmi jednoduchá – kout za větrem, dost jídla a nějaké to zlato na hraní.

Vědy

Vědu v obvyklém smyslu neprovozují a ani nechápou. Jejich způsob myšlení je méně analytický, než třeba u lidí. Berou věci tak, jak jsou, a nezkoumají příčiny, proč takové jsou.

Krollové mluví vlastním poměrně jednoduchým jazykem. Mnozí se trochu naučí obecnou řeč, ale mluví jí špatně, protože taje gramatiky jsou jim uzavřeny. Také nikdy nepochopí jinotaje nebo skryté významy. Chtějí-li něco říct, použijí nespíš nesouvislý shluk podstatných jmen a sloves, který ale dostatečně přesně vystihuje jejich myšlenku.

Vnímavost, skvělý sluch a pozorovací schopnosti krollům umožňují dělat leccos, co by se příslušníci jiných ras museli složitě učit, například odhadovat vývoj počasí, hledat vodu a něco k snědku ve zcela neznámém terénu, orientovat se i v mlze a sněhové bouři. Bohužel, jejich skvělé vybavení pro život v drsné přírodě zcela selhává v civilizaci a dospělí krollové nejsou ochotní (a moc ani schopni) se učit.

Krollí cesty na zkušenou

Mladý kroll, který už není vnímán jako dítě a ještě není zkušeným bojovníkem, aby si získal místo mezi dospělými, musí na cesty. Primárním cílem takové cesty je získat zlato – tj. doklad vlastního postavení se na vlastní dospělé nohy, sekundárním přinést tlupě zkušenosti a znalosti z jiného světa. Zlato totiž mohou krollové získat pouze v „civilizaci“ – dolovat nebo rýžovat neumějí. Kroll na zkušené zpravidla brzy na základě intuice i zkušenosti pochopí, že praštit každého, koho potká, kyjem po hlavě je sice jednoduché, ale s ohledem na mizivou hotovost většiny osamělých pocestných poměrně neefektivní. Je tedy nucen vstoupit do bližšího kontaktu s ostatními rasami a aspoň částečně přijmout jejich styl života, pochopit něco z jazyka a ekonomických vazeb. Není to pro ně jednoduché (zpravidla pro obě strany), naštěstí krollí mladíci jsou ještě k učení jakžtakž ochotní. Můžete je pak potkat například ve vojenských oddílech nebo lupičských bandách, ostatně oni to od sebe moc nerozeznávají.

Postoj k magii

Jejich postoj k magii je velmi zdravý v tom, že si zpravidla vůbec neuvědomují, že o nějakou magii jde. Sami ji uvědoměle nepoužívají, její projevy u jiných považují za normální (případně stejně nenormální jako psaní, hudbu aj.).

Koničky

Sbírání (nikoli těžba) zlata, nejen volně ležícího.

Vztah k jiným rasám

Samy sebe krollové považují za vrchol tvorstva. Pak už to šlo jen k horšímu. Na ostatní humanoidy shlížejí svrchu (doslova) jako na vývojový omyl a úpadkovou slepou uličku a pro jejich menší fyzickou sílu a „civilizovanější“ životní styl je považují za méněcenné a změkčilé. Hodnoty jako jsou znalosti, vzdělání apod. jim nic neříkají.

Nejblíže jsou jim horší pastevcí (zpravidla barbaři nebo lidé), kterým krollové čas od času seberou zatoulaný kus dobytka. To obě strany považují za přijatelné. Pokud se jednou za řadu let pokusí trollové o větší krádeže dobytka nebo vydrancují horskou osadu, povolají horalé posily a krolly vyženou opět do vyšších poloh.

Nebýt cest na zkušenou, považovali by krollové nejspíše jiné rasy jen za „lovné tvory“ a do žádné spolupráce by se nepouštěli.

Hobiti

Jsou trochu jako Češi – trochu do sebe zahledění, poněkud malicherní, velkým slovům a činům nevěřící, konzervativní, podezíraví, ufrflaní, ale nečekaně odolní, překvapivě přizpůsobiví. Převalilo se přes ně kde-co a oni to přežili. V případě potřeby velmi šikovní na jakákoli řemesla – někdy trochu hračičkové. Zdobiví. Taký mají trochu patent na rozum – u jídla vyřeší rázem tri všechny problémy světa a pár záhad vesmíru navíc.

Původ

Hobiti jsou blízcí příbuzní lidí a mají s nimi společný původ. Zda se jedná o kdysi lidské kmeny, které určitou izolací a specifickým způsobem života získaly svůj typický vzhled, nebo mají s lidmi jen společné předky, nelze zjistit. Hobiti sami svůj původ neznají a v jejich legendách se mluví jen o zakladatelích hlavních rodů. (Pravda existuje jistá nedoložená hypotéza o jejich vzniku v důsledku dlouhodobé snahy o nenápadnost, díky níž se tak dlouho přikrčovali, až poněkud zakrněli.)

Ke společnému původu s lidmi se hobiti znají, „velké lidi“ považují za jakési vzdálené (méně schopné a snad i trochu zbytečné) bratrance.

Vzhled

Postava hobita na první pohled připomíná desetileté dítě, má ale proporce dospělého člověka. Nejnapadnějším rozdílem mezi nimi a lidmi (mimo velikost) jsou velké nohy s dlouhými šlapkami, porostlé výraznými chlupy. (Tady jde ovšem o sveřepě tradovaný a zcela mylný mýtus. Ve skutečnosti jde o tradiční hobití obuv šitou z kůží dekorovaných zbytky kožešin. Jak už jsou tak hobití řemeslníci hraví, šijí botky ne s jednoduchou špičkou, ale s jednotlivými prstíčky. Okolní rasy to nechápou, a tak si pro zjednodušení vytvořili představu poněkud přerostlých bosých nohou, která se lavinovitě rozšířila. Upřímně řečeno hobiti sami se tím docela dobře baví a nesnaží se to nikomu vyvracet.)

Častá tendence postavy k zakulacování možná souvisí s jejich snahou připravit se na hubenější roční, denní či životní období. Překvapivě dlouho přežívají i nouzový a núzný způsob života. (Kulatost ostatně preferují i jako estetický vzor... např. nebuclatá hobitka by společensky obstála jen velmi problematicky.)

Protože žijí v mírném a většinou vlhkém prostředí, projevíly se tyto podmínky podporující bujný růst čehokoli zejména na jejich porostu vlasovém. Tradiční střapatý hobití „rozcuch“ je naprosto nenapodobitelný.

Biotop

Krajina, ve které žijí, připomíná trochu krajinu z modelové železnice PIKO. Úpravná (až přeupravená), pečlivě obdělaná, dokonale kultivovaná příroda. Nic divokého, drsného, neladného, nebo nevypočitatelného tam nenajdete, na každém kameni lze tušit, že byl mnohokrát převrácen. Divočejší části krajiny působí dojmem jednoho velkého (pochopitelně anglického) parku. Mírné podnebí i krajinný reliéf, nejsou však prosty jisté malebnosti. Málokterého hobita – pokud by ovšem pěstovali takovou pošetilost jako krajinomalbu – by vzrušily obrazy divokých hor či zvichřených mořských hladin. Ideální krajina zahrnuje pole, louky a pastviny, něco málo parkově dekorativních lesů a semo-tamo upravený rybníček. Vlhy tvořené větrem na lánu obilí dokážou pravověrnému hobitovi vehnat do očí i slzu dojetí.

Oblékání

Hobití krejčí jsou šikovní, ale drží se tradičních „solidních“ vzorů. Základem mužského oděvu jsou kalhoty ke kotníkům, košile a vesta, v chladnějším počasí kabát. Vše aspoň trochu vyzdobené výšivkami a výrazných barev. Slavnostní oděv (a slavnosti hobiti milují) je vyzdoben nášivkami případně krajkou. Na lidský vkus je to trochu nápadné a kýčovitě, vznešenému elfovi se dělá nevolno ošklivostí.

Hobitky nosí zpravidla šaty veselých barev a bohatě vyzdobené stužkami, vyšíváním, případně kraječkou či krejzlíčky. Zdobnost (až nezdrženlivá) je vůbec pro ně velmi příznačná. Židle mají své přehozy, květináče zdobené potahy, okna několik vrstev záclonek.

Životospráva

Správný hobit jí sedmkrát denně. Snídaně, přesnídávka, oběd, svačina, druhá svačina, večeře a druhá večeře. Což neznamená, že by mezi tím nic nejedl! Při pohledu na množství spořádaného jídla (za které by se ani hladový barbar nemusel stydět) se jeden nejen nediví obvyklému sklonu k obezitě, ale spíše se diví, že hobitům do ideálního tvaru koule přeci jen něco ještě schází. Na druhé straně, ono nejde jen o jídlo samo, nýbrž o vychutnání pokrmu i toho procesu jedení samého. Jídlo představuje rituál i společenský život. Jídlo je obřad i potvrzení existence. Jídlo je filozofie nad jiné. Jídlo je pro hobity něčím jako specifický časoprostor.

Jejich jídelníček se hodně podobá lidskému. Hobitky zpravidla rády (a dobře) vaří, chutné jídlo dokáží vyčarovat skoro z čehokoliv. A vzhledem k tomu, že většina hobitů jsou sedláci, nemají o suroviny nouzi. Na druhé straně dobré jídlo je věc natolik vážená a uznávaná, že se vaření rozhodně nevyhýbají ani hobití mužové. Dobří kuchaři jsou váženi a ctěni. Hobití kuchyně může být pro rafinované labužníky mezi jinými rasami spíše jednotvárná, pro zastánce stravy přírodní poněkud těžká, ale vidět hobita jíst, vidět jeho nepochybný požitek z toho, to překonává všechny předsudky.

Profese

Nejčastěji jsou zemědělci, řemeslníci, pokud vynálezcové, pak věci prostých každodenních a pohodlí zvyšujících (např. cestovní polštářek, vycházková křeslo-hůlka, skládací rendlík kombinovaný s omáčnickem atp....). Jako sedláci dávají přednost tradičním plodinám i postupům, mají vrozený cit pro půdu, jsou pečliví a pořádní, takže zpravidla se jim daří dobře.

Řemeslníci jsou neobyčejně obratní a pečliví v detailech, podobně mohou uspět i jako zloději. No, zloději – spíše zlodějící. Soustředí se totiž hlavně na krátkodobý prospěch a drobné vylepšení pohodlí života tuzemského, než že by usilovali o mocné královské artefakty a podobně.

Hobiti mají i své obchodníky, vesměs vychytralé a „vypečené“, nicméně nikdy nepřekračující rámec drobného obchodování. Do velkých obchodů nebo nových aktivit nejdou, drží se svého kopyta. Pořád ještě u nich převažuje spíše obchod v podobě naturální směny nad abstraktním peněžnictvím.

Na druhé straně jsou ale hobiti neobyčejně učenliví a schopní poradit si s málem. Jejich věhlasu řemeslnickému brání spíše jejich vrozená nedůvěra k novotám, jsou pak pro „velký“ obchod poněkud neatraktivní. Jako vojáci prosluli zejména v oboru působnosti proviantních složek armády (nelze jim však upřít překvapivou odolnost a houževnatost, až paličatost v nepříznivých situacích). Jako mágové by se neuživilí ani náhodou, ale mezi putujícími

vesnickými kouzelníky soustředěnými na věci vezdejší, nejsou tak vzácní. Jako kováři a zpracovatelé kovů nejsou příliš skvělí (proti třeba trpaslíkům působí spíš jako začátečníci a nedouci), zahradníci jsou však nadšení až bytostní.

Jistá, početně malá, ale významem nezanedbatelná část hobitů žije v lidských městech, kde však tvoří uzavřené komunity nebo čtvrtě. Tito městští hobité jsou převážně obchodníci a dost často drobní zloději. Jsou trochu zkažení denním kontaktem s lidmi, a proto nemají tak pevnou morálku, jako jejich vesničtí příbuzní. Venkovští hobiti je považují za odrodilce, městští ty venkovské za balíky. Obě komunity okatě pohrdají jedna druhou, ale potřebují se – městští musí mít pro své obchody dostatek zemědělských produktů z venkova, vesničtí se neobejdou bez nových informací a výrobků z měst.

Umění

Hobití nátura je přízemní a tak „velké“ umění příliš nepěstují, přestože jeho monumentalitu dokáží občas ocenit. Sami milují prosté formy – písničky, povídačky a pohádky. Jejich legendy a pověsti jsou zpravidla zaměřeny na původ a vývoj jednotlivých rodů, v podstatě vyprávěné rodokmeny a příbuzenské jemnůstky a příhody, pro nezúčastněné naprosto nezáživné a většinou dokonale nepochopitelné. Bylo by však nedorozuměním považovat je za povrchní – jejich jemné příbuzensko pamětnické vypravěčství má přesný, byť převážně nesdělitelný řád a systém.

Jejich záliba ve zdobnosti se promítá do každodenního „užitého“ umění – malované hrnky a džbánky, výšivky a krajky, řezby a ozdobné detaily na nábytku, nářadí i třeba dveřích a oknech jejich stavení. Pro některé jiné obyvatele jsou poněkud kýčovití, ale jde o pouhou věrnost prostředí, v němž žijí.

Ovšem specifické je pro ně nenapodobitelné umění jíst (slyšíte správně: ne vařit, ale jíst).

Společenská struktura

Poněkud archaická je u nich společenská dělba prací i rolí (remcají na to spíš ženy a mladší jedinci, které trápí princip seniority, hojně uplatňovaný jak v pracovním postavení, tak i v místní samosprávě, v prostoru k prosllovům atd.) Muži rozhodují formálně důležité věci, ale jak je to doopravdy, vědí spíše jejich ženy...

Společenské zřízení připomíná volnou zemědělskou pospolitost, ale na rozdíl např. od lesních elfů jsou usedlí a mnohem více lpí na majetku, s oblibou o něj vedou sousedské spory, které se táhnou i po několik generací.

Hobiti si potrpí na příbuzenské vztahy, rodiny drží pohromadě a i vzdálení příbuzní spolu udržují časté kontakty. Rady nejstarších příbuzných se zpravidla (alespoň navenek) důsledně dbá.

Společenskou hierarchii navenek tvoří starosta vesnice, který je formálně volen, fakticky ale vybírán z obecně vážených osobností. Starostové tvoří shromáždění, které ze svého středu vybírá zpravidla toho nejstaršího jako vladyku. Jeho pravomoci nejsou příliš rozsáhlé, ostatně hobiti se starají o své záležitosti vesměs sami a nějakou vládu příliš nepotřebují. (Pokud už se jim nějaké vlády zvenčí dostane, většinou se jí stejně nepodaří proniknout spleť jejich malicherných i podstatných záležitostí. A taky ji žádný hobit nepřijme a nebude brát vážně. Je ovšem nebezpečí, že ta vnější moc si to přitom ani nedokáže uvědomit.)

Vojsko

Pravidelnou armádu hobiti nemají, příliš neuznávají bojovníky ani jako profesi. Mají pořádkovou stráž, která se věnuje běžným sousedským tahanicím a zatoulanému dobytku. Patří k tradici, že starší kluci se trochu cvičí ve zbraní a v případě potřeby se svolávají muži do domobrany. V zásadě jsou ale hobiti mírumilovní a vojenskou službu nevyhledávají.

Nedoporučuje se však podceňovat je, neboť rozzuřený hobit bránící svůj majeteček (natož naštvaná hobitka při ochraně svého domova!) je nebezpečnější litého medvěda. I v tomto případě dokáže ve zbraň – s vrozenou schopností bytostné improvizace – proměnit kdeco zemědělským nářadím počínaje a kedlubnami konče.

Gender aspekty

Muži jsou hlavou všeho. Muži mají vždy pravdu. Muži mají všechna práva (prakticky především právo na žvanění v hospodě), ženy žádná. Ve skutečnosti je to samozřejmě trochu jinak, ale žádný muž by to kvůli své ješitnosti nepřiznal a hobitkám stačí, že v podstatě mají vše pod kontrolou ony a nepotřebují svou každodenní nadvládu demonstrovat navenek. (V podstatě jde o dobře maskovaný matriarchát s rádoby patriarchálními kulisami.)

Vztahy

Vztahy a emoce projevují hobité uměřeně až ostýchavě, často citlivost maskují humorem, někdy černým. Nicméně např. pokud po jistém období váhavosti a rozpačitosti vstoupí do vztahu, už v něm vydrží až do smrti (partnerovy případně). Jen závistiví pomlouvači zlojinně šíří, že to není ani tak ze zásadovosti a věrnosti, jako spíš z pohodlnosti. Je ovšem tradicí, že sňatky často domlouvají pro své děti rodiče a dbají přitom i majetkových poměrů, není však doloženo, že by takto vzniká manželství byla výrazně nešťastnější než kterákoli jiná.

Výchova

Tradiční hobití výchova je poměrně přísná a autoritativní. Úcta ke starším a k tradicím tvoří její základní pilíř. Děti si toho mnoho dovolit nemohou, a to ani v dospělosti, kdy jsou nicméně stále povinovány poslušností rodičům i širší rodině.

Puberta je proto u některých z nich občas bouřlivá, leč zpravidla krátká. Někdy se pravda projeví i tak odsouzeníhodnými projevy jako je nezakotvené potloukání se světem v roli jakéhosi dobrodruha. Tím ale na své hobití příbuzné ještě nikdo nikdy dojem neudělal. (Dokonce by se dalo říci, že je pro hobity často snazší prosadit se ve světě, než v rodné vesnici.)

Výuka

Zpravidla umějí číst a psát, a to nejen ve městech. Venkovské písmáctví patří v hobití společnosti k dobrému tónu. Oblíbenou formou je kronikaření či rodopisectví – v zájmu objektivitě však musíme poznamenat, že hobití písmáci jsou poněkud soběstřední a do sebe zahledění, takže využít jejich pramenů k hlubšímu pochopení historie světa je dosti zavádějící.

Specifickou logiku (až topologii) trénují a rozvíjejí zejména na bázi zpracování tradičních rodokmenů. Není to snadný obor s ohledem na příbuzenství vykazovaná do n-tého kolene a komplikaci danou adopcemi (neboť o osamělého jedince se zpravidla postará širší rodina).

Ve městech a větších vsích existují jakési sousedské školy, na samotách učí děti rodiče. Většina řemesel se učí přímou zkušeností. Děti jsou do práce zapojovány podle svých fyzických i psychických sil už v raném věku.

Náboženství

Ono je tak trochu otázka, jestli vlastně nějaké hobití náboženství existuje. Pravda je, že některé jejich kánony slušného a spořádaného života mají skoro platnost a závaznost náboženských předpisů a norem. Rovněž nelze přehlédnout, že v jistém uměřeném rozsahu neobyčejně rádi slaví kdeco a koneckonců i nějaké to náboženství může sloužit jako vhodná záminka k oslavě.

V praxi je jejich víra spíše orientována na věci malé a každodenní a splývá s několika základními etickými principy („nepodvedeš bližního svého přehnaně“, „pomůžeš trochu druhému v nouzi“, „nebudeš přehnaně důvěřovat novotám a cizím vůbec“ atp.).

Městské komunity se občas (zpravidla jen navenek – aby měly pokoj) hlásí k nějakému z lidských náboženství. Ze žádného hobita ale svatý muž nebo jurodivý nikdy nebude, na to mají příliš „pozemský“ zdravý základ.

Obřady

Hobiti milují slavnosti a slavnost bez obřadu – to je slavnosti půl. Nejsou líní pečlivě připravit a vyzdobit místnosti, obléci se do svých nejlepších šatů, také hostina je naprosto nezbytnou základní částí.

Velkými slavnostmi jsou svatby, křtiny (to slovo má trochu jiný význam, než pro křesťana, znamená jen oficiální pojmenování a přijetí děťátka komunitou), narozeniny a další podobné příležitosti. Velkou slavností bývají také dožínky, výroční trhy, vinobraní, nový rok...

Hodnoty a etika

Většinou jsou velmi pragmatičtí a oběma nohama pevně na zemi. Významné je pro ně společenství, hobit individualista je jakýmsi paradoxem už sám o sobě.

Vědy

Hobiti pěstují vědy praktické a aplikační (např. ovocnářství, šlechtitelství, písmáctví...). Jejich pojetí vědy je trochu jiné, než lidské - prvořadým cílem není něco nového objevit, z novot má každý hobit hrůzu, spíš systematicky a co nejuplněji zdokumentovat to známé. Hobití pojetí systematiky je také „svojské“ a nejlépe jej ilustrují jejich díla rodopisná - nehobit se v tom nevyzná a považuje takové dílo za příšernou zamotanici.

Postoj k magii

Pokud je vůbec zajímavá, pak spíše její užitná či užitečná stránka. Pro magično an sích, pro mystickou magii atp. převážně nemají vlohy a ani pochopení. (K čemu ta magie vlastně je? Pole to nepohnojí, jídlo nevyčaruje... Snad jen ty ohňostroje.)

Koníčky

Sběratelství nejrůznějších nepotřebností, pořádání velkolepých oslav. Za „koníčka“ převážně mužského lze považovat posedávání v hospůdce, rozumování o všem možném a

pronášení moudrých proslavů – oblíbené jsou zejména reformátorské návrhy na úpravu světa a vesmíru vůbec. Hobitky rády vyšívají, háčkují případně paličkují a pěstují ozdobné květiny.

Velkou zálibou hobitů jsou rodokmeny. Průměrný hobit zná své předky v 5 generacích dozadu, vzdělaný hobit alespoň v 10. Rodokmeny do jisté míry nahrazují dějiny a historické legendy, v hobití kultuře jsou nezastupitelné. (Jinak však historie představuje hlavně historii přítomného dne.)

Jistou formou mužské záliby je umění řečňování – kdykoli, kdekoli, na jakékoli téma a po libovolnou dobu. Neznamená to, že by ho snad druzí poslouchali, ale oceňován je, to ano.

Frflání – též jako projev zdraví a vztahu k pomlouvanému předmětu či osobě.

Zdrobněliny (přesně prokomponovaný systém, leč naprosto nepopsatelný zvenku) – dohání k šílenství ty jazykové skupiny, které jich nepoužívají.

Vztah k jiným rasám

Každý ať si žije, jak chce, pokud je tím ovšem neomezuje, nenutí je, aby se měnili a činí tak pokud možno daleko od jejich domovů. Nejsou však – alespoň v určitém přechodném životním období prosti zvědavosti a „hladu“ po exotice vzdálených krajů či odlišných ras. Obvykle si tak stejně jenom potvrzují, že ten jejich způsob života je nejlepší. (Takové divnosti jako magie? Pch!)

Cestování

Normální hobit cestuje dvakrát do roka na výroční trh do nejbližšího městečka. Dál nikdy nebyl a je na to hrdý. Určitou výjimkou jsou samozřejmě obchodníci, ale ani ti nejsou velkými světoběžníky.

Navíc hobiti nejsou samotáři, málokdy se vydávají někam sami, mimo svou komunitu. Osamělý hobit na cestách – to je velká výjimka. Obvykle je to někdo, kdo se nepohodl se svým okolím, například mladík, co se do krve pohádal s rodiči, nebo kterému se milá provdala za jiného...

Málokterý hobit, pokud už se dal na dráhu dobrodruha, na ní zůstane dlouhodobě. Pokud přežije, vrátí se ke svému společenství, dlouho bez něj nevydrží, (dokonce i na těch cestách se rád druží a když už nemá sobě rovného hobita, vezme za účelem družení se v nejhorším za vděk i takovým barbarem, elfem či jiným individuem...)

Skřeti

Skřeti jsou odvrácená tvář elfů. Elfové jsou krásní a ušlechtilí, skřeti škaredí a zlí. Aspoň tak to tvrdí tradice. Jisté je, že tato dvě plemena mají spolu společného víc, než jsou obě ochotna připustit.

O skřetech se hlavně velmi málo ví. Jednak málokomu vůbec stojí za studium (zpravidla jsou považováni jen za obtížné škůdce), jednak jejich komunity jsou velmi uzavřené a nikoho mezi sebe nepustí. Ten třetí důvod je, že se během věků jednotlivé jejich rody od sebe výrazně diferencovaly způsobem života i vzhledem, takže se zobecněním jakýchkoli poznatků o skřetech jako takových je potíže.

Původ

Původ skřetů je stejně starý a záhadný, jako původ elfů a mnozí odvozují, že obojí pocházejí odněkud z jiného časoprostoru. Elfům dovolily jejich schopnosti vybudovat si v našem světě důstojnou existenci, skřeti se stali věčnými nomády a vyvrheli. Jejich pravlast zřejmě byla temná nebo s výrazně jiným spektrálním složením světla (ale kde na Zemi nebo snad jiné části známého vesmíru by to mohlo být?!), protože skřeti kůže je alergická na přímé sluneční světlo. Proto se skřeti pokud možno vyhýbají přímému slunci a nejaktivnější jsou v noci.

Náš svět skřeti za domov nepovažují. Cítí se v něm jako nevídaní vyhnanci, nenavazují žádné vztahy k místu pobytu ani k obyvatelům v sousedství a pohybují se sem-tam jako věční nezakořenění kočovníci. S trochou nadsázky bychom vlastně mohli s určitou básnickou licencí hovořit o jakési skřetí diaspoře.

Existuje dokonce nepodložená zpráva o kronice mytického Rin-Vita, v níž se vyskytují zmínky o příchodu skřetů branou mezi světy z domova zničeného podivnou válečnou katastrofou, po níž "zlé světlo" ničilo vše živé...

Vzhled

O skřetech se tvrdí, že jsou přinejmenším oškliví, je to ale trochu klam. Jejich na slunce precitlivělá kůže je nutí zakrývat si co největší plochu těla, nezakrytý obličej si často natírají hlínkami nebo různými mastmi a ani časté chronické ekzémy (jejich obvyklá reakce na přebytek jiného světla než šera) jim na kráse nepřidávají. Také značná ledabylost v oblékání a zvyk nosit neforemná zavazadla na zádech přispívají k rozšířenému tvrzení, že jejich těla jsou křivá a zkroucená. Ve skutečnosti jediná výraznější odlišnost od proporcí ostatních humanoidů spočívá v tom, že zpravidla mají krátké nohy a dlouhé paže.

Skřeti také poměrně špatně vidí, zejména v ostrém světle. Jejich oči jsou vyladěny na šero a na malé vzdálenosti. To je také jeden z důvodů, proč preferují kontaktní způsob boje a střelců je mezi nimi málo. (Ostatně jejich zorničky silně připomínají uspořádáním oči plazů – kolmo postavená štěrbinovitá zornice svědčí o jiném původním prostředí. Málo kdo to ví, protože kdo pohlédl skřetovi zblízka do očí, nedostal už většinou příležitost, aby o tom kdykoli a kdekoli promluvil.)

Jednotlivé skřetí klany se mezi sebou mísí jen velmi málo, proto se po tisíciletích izolace jejich vzhled vzájemně dost odlišuje. V jejich rodech je také patrný častý výskyt deformit a genetických obtíží kvůli limitovanému mísení krve. Většina z nich je nevysoké postavy, mají kratší nohy, mohutný a svalnatý trup a dlouhé silné paže. Chodí zpravidla trochu v předklonu,

díky tomu je jejich chůze trochu klátivá a působí nemotorně. Zdání klame, skřeti jsou jednak rychlí a obratní, jednak velmi vytrvalí v běhu i v pochodu.

Poměrně výrazná hlava je nasazena na zpravidla kratším silném krku. V obličeji dominují výrazná ústa s mohutnými čelistmi a silnými zuby. Oči působí dojmem jako by byly malé a hluboko zapadlé, souvisí to ovšem s tím, že skřeti využívají různých druhů ochrany a přistínění zraku. V denním světle se často chrání různými polomaskami, šterbinovými „brýlemi“, nebo aspoň vhodně upravenou pokrývkou hlavy. Barva vlasů je nečastěji tmavá, ale liší se klan od klanu. Vlasy jsou obvykle kudrnaté, udržované, ostříhané nakrátko. Vousy jim zpravidla příliš nerostou. (V této souvislosti je zajímavé, že některé klany si naopak potrpí na vlasové ozdoby, často dokonce splétají vlasy poražených nepřátel a zdobí si jimi čapky, přílby a helmice, což působí přinejmenším zvláštním dojmem.)

Oblékání

S oblékáním a módou se skřeti příliš netrápí. Na oděv mají nároky hlavně praktické. Musí pokrývat celé tělo a přitom dovolit volný pohyb. Materiál je takový, jaký se zrovna sežene. Často skřet sestaví jednotlivé součásti různého původu tak, aby na sebe nějak pasovaly. Pokud může ovlivnit barvu, volí tmavou (nutno podotknout, že materiál jakékoliv barvy se po delším používání skřetem stává tmavým). Skřeti si také příliš nepotrpí na hygienu (viz výše uvedené problémy s přecitlivělou odkrytou kůží), šaty nosí, dokud se nerozpadnou, a protože jsou často na cestách, jednoduše na sebe natáhnou vše, co mají.

Téměř vždy mají skřeti na sobě pokrývku hlavy, velmi často mají i tvář zakrytu polomaskou, také ruce si chrání rukavicemi. Pokud mají tu možnost, nosí zbroj nebo aspoň přílbu.

Strava

Cokoli. Jejich specialitou je trvanlivá strava vhodná k dlouhému cestování. Vynikají v pestré úpravě sušených mas a vyrábějí různé „kalorické bomby“ na způsob pemikanu. Pro zhýčkané neskřety je to ovšem potrava požitelná jen s obtížemi, o chutnosti nemluvě. Odtud pravděpodobně pramení nepodložené pomluvy, že se skřeti živí masem nepřátel či zajatců.

Na druhé straně ovšem rozhodně nejsou vybíraví... a kdyby byl hlad a nic jiného po ruce než ruka nebo noha...?! (Nutno ovšem poznamenat, že oni sami se necítí být bližními ostatních humanoidů – a to ve smyslu psychologickém i biologickém, což dokládá také nemožnost křížit se – tedy produkovat životaschopné potomky – s jinými rasami. Možná to nějak souvisí i se záhadou jejich původu. Bližního z téhož klanu by ovšem nikdy nepozřeli. To by pro ně byla nepochopitelná svatokrádež.)

Biotop

Za svá sídliště si skřeti vybírají převážně podzemní prostory, lhostejno zda přírodní nebo umělé. Na rozdíl od trpaslíků je ale nebudují. Vezmou za vděk tím, co najdou, případně si vybojují. Získané prostory si upraví jen velmi jednoduchými prostředky. K orientaci v tmavých prostorách jim pomáhá jejich vynikající sluch. Neumí vysílat ultrazvuk, jako netopýři a někteří další jeskynní tvorové, ale ozvěnu přirozených zvuků dokáží využít tak, že mají velmi dobrou představu o tvaru a velikosti prostoru.

Jako notoričtí nomádi nekladou na úpravu svého sídliště vysoké nároky a jsou vlastně trvale připraveni na příchod, pochod či odchod. Také se nikde nezdrží příliš dlouho, nejvíce

několik měsíců. Lidem (nebo jiným rasám), usazeným v okolí, může sice připadat, že nějaké místo je skřety trvale obydleno, ve skutečnosti se tam však skřeti tlupy a klany střídají.

Skřeti nejsou nároční na podnebí a okolí, najdete je ve všech prostředích a podnebných pásech. Jen málokdy žijí v úplné pustině (po jejich delším pobytu se ale kraj pustinou může stát) – jsou totiž způsobem obživy kořistníci a proto v okolí musí být usazeni jiní obyvatelé, u kterých mohou obživu získat.

Jazyk

Jazyk, který skřeti používají, je něco naprosto unikátního a srovnatelného snad jen s dorozumívacím systémem kytovců. Je to totiž jazyk tonální, nikoliv artikulovaný. Žádná jiná rasa jej nedokáže použít nebo dobře napodobit. Skřeti jsou od přírody vybaveni dokonalým sluchem a dobře modulovatelným hlasem s neobyčejně velkým rozsahem, především směrem k vysokým tónům. Pro neskřety je to řeč na poslech velmi neladná, připomínající vrískání.

Kromě „dorozumívacího kódu“ má tento jazyk ještě jednu zvláštnost, pro kterou je jen velmi těžko přeložitelný či převoditelný. Značná část komunikace totiž vyjadřuje přímo emoce bez vazby na konkrétní význam, podobně jako hudba. Pro skřety, kteří jsou velmi emociálně založeni, je to nesmírně důležité.

Jednotlivé skřetí rody hovoří značně odlišnými dialekty, proto někdy musí používat obecnou řeč, aby se vůbec mezi sebou domluvili o konkrétních věcech. Pro skřetí mluvidla je jakákoliv klasicky artikulovaná řeč velmi obtížná, přesto mnozí obecnou řeč použitelně ovládají. Tedy celkem dobře rozumí, ale když sami mluví, mají velmi chudý slovník, primitivní gramatiku a používají přemíru zájmen a expresivních citoslovců (čímž připomínají mluvený projev teenagerů bez rozdílu ras).

Profese

Malé a relativně velmi uzavřené komunity skřetů si nemohou dovolit úzkou specializaci, a tak dělají všichni všechno, specializovaná řemesla neexistují. Snad jen šikovný zbrojíř je ostatními ctěn.

Hlavním zdrojem obživy skřetí komunity jsou především loupeže a krádeže, v menší míře lov a sběr. (Dlužno říci, že ovšem skřeti to za nepravost a nespravedlnost nepovažují, spíše si berou kořist jako jakousi náhradu za těžký osud „vyvoleného“ skřetího společenství.) Neznají zemědělství a jejich jednoduchá řemesla slouží jen jejich potřebám. Výjimečně se skřetí bojovníci nechají najmout jako žoldáci, ovšem vojáci jsou to neukáznění a jen málokterý velitel s takovými ve svém vojsku dokáže úspěšně bojovat (v obojím smyslu toho slova). Naloupené zboží skřeti zpravidla prodávají resp. mění za potraviny, zbraně a ostatní předměty denní potřeby. Žádný své cti dbalý obchodník se s nimi nebaví, ale v okolí jejich sídlišť se téměř vždy najde ochotný překupník (nejčastěji z řad lidí), který obchod zprostředkuje a zpravidla na něm šeredně vydělává na úkor lupičů i oloupených.

Boj je pro skřety životní nutností, nebezpeční bojovníci jsou všichni, včetně dětí. Jejich styl boje bývá někdy označován za zbabělý, protože skřetí tlupa útočí jen v převaze, zpravidla ze zálohy nebo pod rouškou tmy. V boji samém jsou skřeti nesmírně obětaví, vrhají se i na podstatně silnější protivníky a nedají se téměř ničím zastrašit. Zdá se, jako by ani neměli pud sebezáchovy.

Umění

Absolutní sluch a dokonalé hudební nadání jsou základní výbavou každého skřeta, jejich tonální jazyk by byl jinak k nepoužití. Pokud by tyto schopnosti byly objeveny jinými rasami,

byli by skřeti slavní jako fenomenální hudebníci. Pravda, jejich hudební vyjadřování může být pro konzervativní uši trochu náročné. Atonalitu zavedli do praxe dávno před Stravinským, čtvrtóny ani disonancemi nešetří, takže někteří náhodní pozorovatelé z hlubokosti svého nepochopení pak mluví o „vřískavých skřetíšcích“ ...

Zpěv a vyprávění jedno jsou. Dalo by se říci, že oč je chudší jejich kultura materiální, o to je hlubší specifická spiritualita, zachycená jejich uměním akustickým. Obřadné vyprávění – zpravidla nábožensky orientované mýty a hrdinské eposy, vynikají melodickou i rytmickou složitostí (jde o obřadný jazyk, běžná řeč je jednodušší). Často bývají koncipovány jako sólo s odpověďmi sboru. Hudební nástroje s výjimkou bubnů a různých perkusí nepoužívají, stačí jim vlastní hlasy. Vokální rovinu ovšem dotáhli k neuvěřitelné dokonalosti. Mají větší hlasový i sluchový rozsah oproti ostatním rasám, mírně posunutý k vysokým tónům. Vysoké C má skřet někde uprostřed rozsahu. Už sama pozice zvuku vyjadřuje některé, jinými prostředky nesdělitelné, významy. Pro představu např. skřety tradovaná „skladba“ Pláč nad ztraceným domovem, byla s nepochopením popisována jako křik neexistujícího tvora – nazgůla. Ovšem i hudebně tupých jedinců neskřetího původu se nepochybně dotkla hluboká a intenzivní expresivita tohoto díla.

Mimo tyto hudebně-literární opusy se skřeti umělecky neprojevují, zejména ne výtvarně. I jejich předměty denní potřeby jsou tvarově hrubé, nezdobené, přísně funkční. Snad za to může život v šeru, že vizuálním podnětům skřeti nepřikládají velký důraz. Ostatní rasy je proto často považují za primitivní a uměleckého vyjádření neschopné.

Společenská struktura

Žijí v nevelkých rodových skupinách (tlupách), čítajících nejvýš několik desítek jedinců. Jednotlivé tlupy se mezi sebou prakticky nestýkají, i když žijí nedaleko. Dokonce se k sobě chovají velmi nepřátelsky i jednotlivci z různých komunit. Žoldněřský kapitán, v jehož vojsku se sejdou skřeti různého původu, musí počítat s jejich neustálými potyčkami a projevy nepřátelství.

Uvnitř komunity žijí skřeti skutečně komunitním způsobem. Prakticky nemají soukromý majetek (jen oděv na sobě), vše co dělají, dělají ve prospěch celé skupiny. Jednotlivci jsou zcela podřízeni celku, individualita se neuznává. To se týká dokonce vztahů nejosobnějších – trvalé páry nebo rodiny neexistují, o děti se starají všichni společně.

Gender aspekty

V době, kdy se skřeti objevili v našem světě, byl zřejmě mezi nimi běžný matriarchát. Ve značné části komunit (zejména těch méně ovlivněných neskřetím okolím) je tomu tak dodnes. Skřetice jsou (ostatně jako samice mnohých druhů dravců i šelem) silnější, odolnější i agresivnější než jejich druhové. Ti pak hrají druhé housle.

Tam, kde se časem tento stav změnil, panuje víceméně rovnost pohlaví a velmi malá diferenciací rolí.

Vztahy

Jejich vztahy je možno popsat jako velmi specificky komunitní. Skřeti se obětují své skupině až k hranici naprosté ztráty individuality. Nejen že nemají soukromý majetek, oni nemají ani soukromý život. I autoritu svých vůdců chápou jako zosobnění „božské“ vůle skupiny.

Výchova

Všechny děti jsou celé tlupy, není důležité, kdo jsou rodiče. Dospělí se o ně starají velmi pečlivě a obětavě. Jsou-li staří na výpravě, zpravidla zůstávají malá skříťata pohromadě v jeskyni pod dozorem někoho ze starších. Při pochodu je nosí na zádech a střídají se při tom rodiče i nerodiče.

Sotva děti odrostou natolik, že udrží zbraň (a to je po pár letech), vytvoří dětskou tlupu, která vyráží na výpravy do okolí. Někdy je vede někdo zkušenější, někdy vyrazí samy. Protože výuka ze strany dospělých je značně autoritativní, malí skřeti si rádi užijí trochu samostatnosti. Existence dětských tlup je jedním ze zdrojů zvěstí o značně rozdílných velikostech skřetů – ostatní nepoznají skříťata a považují je za jinou odrůdu skřetů. Ostatně skřeti děti se vůči ostatním humanoidům dětsky nechovají a jsou stejně nebezpeční, jako skřeti dospělí.

Výuka

Děti se učí především napodobováním a vlastními zkušenostmi. Formální výuku obvykle zajišťuje někdo ze starých, který učí děti především náboženským zpěvům a věrouce. Čtení a psaní neznají, ostatně jejich tonální jazyk žádným běžným způsobem zapisovat nelze, ani do not ne. Zato se dobře pamatuje (těm, kteří mají absolutní sluch). Počítání se omezuje na „kupecké počty“ z paměti. Každý skřet oplývá (z našeho hlediska) fenomenální pamětí – jiná pokladnice uchování informací neexistuje. Díky specifikám tonálního jazyka však existuje cosi jako „zvukové písmo“ nebo systém mnemotechnických pomůcek. Obdobně fungují i zpívané příběhy.

Náboženství

Víra má v životě střetů velký význam. Ačkoliv jejich náboženský systém se během doby (podobně jako jejich jazyk) rozrůznil, společné základy zůstávají patrné.

Náboženství skřetů je přísně monotheistické, jméno a slova pro označení „bůh“ splývají, ale liší se komunitu od komunity. Tento bůh (nebo bohyně – není možno rozlišit rod) je viděn jako velmi přísný a trestající, s velkými a nejasnými požadavky na své věřící. To on je vykázal za nějakou dnes už nejasnou vinu ze starého domova a oni musí bloudit, dokud se neusmíří a nevezme je zpět. Cesta k onomu usmíření vede přes zachování věrné oddanosti a nepřátelství ke všemu ostatnímu živému.

Úlohu žrece (a je to úloha velmi vážená) zpravidla plní nejstarší z komunity, často má větší vliv než náčelnice (u některých komunit tyto funkce splývají). Žrec řídí náboženské obřady, které se skládají hlavně ze společných modliteb. Žrec zpívá některý z mýtických textů a posluchači se na patřičných místech přidávají sborem nebo odpovídají. V nábožensky význačné dny (které nejsou odvozeny od astronomických událostí jako třeba slunovrat, ani nesouvisí s běžným kalendářem) bývají bohoslužby delší a složitější. Den svátku určuje žrec podle pravidel, která jsou naprosto záhadná a ostatním nesrozumitelná.

Pohřební obřady

Smrt je mezi skřety tak častým hostem, že jim dávno zevšedněla. Také jejich potlačená individualita způsobuje, že smrt člena komunity za zájmy celku je považována za něco zcela samozřejmého, co není třeba upravovat nějakým rituálem.

Jedinou výjimkou je smrt některého z nejdůležitějších členů komunity např. náčelnice (přesněji Velké matky - to je pouze obecné označení funkce, náčelnicí Velkou matkou tedy

může být i muž) nebo žrece. Pak následuje složitá procedura ustanovení nástupce. Je obvyklé, že pořadí nástupnictví je předem určeno (věkově nebo si každý náčelník určí své nástupce sám). Designovaný nástupce musí provést velkou bohoslužbu, během které musí přesvědčit všechny ostatní (emočně, ne argumenty), že je ten pravý. Pak ho přijmou za novou autoritu a podřídí se. Žádné projevy demokracie jako třeba volba hlasováním mezi skřety nepřipadají v úvahu.

Hodnoty a etika

Hlavní hodnotou je naprostá oddanost skupině a pevnost ve víře, což spolu úzce souvisí. Jinak je dovoleno vše, co posílí komunitu.

V genech a v náboženství mají skřeti také vepsánu nezpochybnitelnou úctu k autoritě. Pokud někoho za autoritu přijmou (a to je sakra obtížný úkol pro každého vůdce), jdou za ním naprosto oddaně a dokonce jsou schopni překonat kvůli tomu vzájemné rozpory. Na ostatní působí skřeti jako vznětliví, hádaví a rvaví. Dávají své emoce najevo velmi bouřlivě a jejich způsob řeči ještě výsledný dojem posiluje. Uvnitř komunity ale jen velmi zřídka dojde ke skutečné rvačce se zraněním či smrtí. Mezi skřety z různých rodů, třeba ve vojsku, už sebezáchovné mechanismy nefungují a bitka s tragickými následky může snadno vzniknout i z malicherné příčiny. To vše se ovšem děje jen „v klidu“. Na výpravě nebo v boji působí skřeti jako by byli bez nervů, reagují dokonale účelně a chladnokrevně. Možná je to pro ně rovněž specifický emotivní stav, byť např. lidem ne zcela pochopitelný.

Skřeti žijí hlavně přítomností. Důležité je „ted' a tady“ (případně „nějak bylo - nějak bude“), proto jejich schopnosti plánování a vytváření dlouhodobějších strategií jsou nevalné. Z hlediska ostatních ras neumějí hospodařit, dávají přednost okamžité spotřebě. Zajímavý je vztah skřetů k bohatství. Skřeti v podstatě nechápou soukromé vlastnictví a příliš ani vlastnictví vůbec – obchod je něco, na co si časem zvykli, ale co se přičí jejich přirozenosti. Shromažďují zlato a cennosti, protože ze zkušenosti ví, že se dají výhodně směnit a přitom jsou snadno přenosné, což je pro nomády výhodou. Šperky nepovažují za krásné, s penězi neumějí hospodařit. I zde jsou mezi tlupami velké rozdíly, ty „civilizovanější“, které se pohybují víc v okolí lidských sídel, si na peníze zvykly, ty „divočejší“ je často vůbec neznají a nechápou.

Vědy

Věda a vědecký způsob uvažování je jim cizí. Ne, že by byli hloupí, ale systematická a analytický způsob myšlení není jejich „šálek čaje“. Blízcí by snad byli čemusi na způsob intuitivního mysticismu. Navíc jejich životní styl nedovoluje větší specializaci, tedy ani na „vědce“ a laiky. Jejich znalosti, ať už o přírodě nebo řemeslné, nejsou utříděny do nějaké soustavy a sdílejí se pouze jako zkušenosti a izolované poznatky.

Postoj k magii

Skřeti sami magii neprovozují, ale její projevy u jiných je nijak neudivují. Jejich život je založen na emocích a ne na logických analýzách, co je a co není možné. Magii tedy chápou jako cosi na způsob specifické emoce okolního světa. Magik tak pro ně představuje něco na způsob rezonátoru či retranslační stanice pro pocity „světa“. Např. útočná kouzla jsou jen zesíleným odrazem hněvu, magické léčení koresponduje s projevy vztahu či lásky. Teleportace je pro ně jen zvýrazněním pohybu apod.

Vztah k jiným rasám

Proti všem ostatním rasám jsou skřeti v trvale nepřátelském vztahu. Snad cítí i určitou závist (ostatní mají domov, jenom je bůh vyhnal), také jejich víra jim říká, že přizpůsobit se (tedy usadit se, asimilovat se...) by bylo zradou na konceptu vlastní vyvolenosti.

Vztah mezi skřety a ostatními rasami je také zatížen množstvím nedorozumění, vyplývajících z velmi odlišné mentality skřetů i z nesrozumitelnosti jejich jazyka a duchovního světa vůbec. Skřeti jsou zpravidla vnímáni (pokud vůbec jsou vnímáni i jinak, než jako škodná, kterou je třeba na setkání hubit) jako uvřískaní ukřičení špinaví pobudové, agresivní zloději a rváči. O důvěru a porozumění žádná ze stran neusiluje.

Draci

Draci jsou rasa prastará a nejspíš mimozemského (možná i mimovesmírného?) původu. Což dokazuje ohňotvorné ústrojí jako rudiment po reaktivním raketovém motoru. Ve skutečnosti se ale dokáží pohybovat specifickým způsobem jistou transformací časoprostoru, která je výpočetně složitá a jen těžko jim umožní návrat do původního místa. Lze říci, že draci zde se vyskytnuvší jsou v podstatě trosečníci a ztroskotaní zachránci, kteří se v nouzi občas navzájem rozmnožují.

Původ

Původ draků je obestřen tajemstvím, zdá se, že do našeho časoprostoru dobloudili z jakéhosi vzdáleného jinovesmíru, kam se nemohou vrátit. Jsou tedy trvalými vyhnanci a Ahasvery našich světů. Tento osud se stal leitmotivem jejich prožívání a psychiky vůbec, význačně ovlivnil jejich samotářskou povahu a nechuť k přehnaně přátelským kontaktům s kýmkoliv mimo vlastní druh. Ono je těžké udržovat komunikaci s člověkem, když je k drakovi (s ohledem na jeho složité multidimenzionální vnímání i prožívání světa) přibližně v pozici láčkovce k homo sapiens.

Jejich předurčení k osamělosti z nich tak činí tvory na první pohled nerudné, ve skutečnosti se ovšem jedná pouze o lehkou formu dračí deprese a hlubokého smutku z oddělení od prapůvodního společenství. Nic na tom nemění ani to, že kontakt s původními draky už by pro ně nebyl bez komplikací, mj. z důvodu jiných a odlišných životních podmínek a zkušeností, s nimiž se v mezidobí setkali.

Vzhled

Vzhled je typicky dračí – tj. vznešený, cize působící a nepopsatelný. Draci a dračice vypadají – alespoň pro lidské pozorovatele – stejně, nikdo to nerozliší a drak sám to na sebe neřekne. (Tedy, vypadají stejně pro lidi, kteří jsou s to je vnímat s bídou ve 3 – 4D.) Tělem zpravidla připomínají velké plazy (šupinatá kůže, dlouhý krk a ocas), je to však podobnost pouze vnější, daná nároky aerodynamiky a trochu také potřebou odlišit se od tvorů v daném světě obvyklých, skutečná biologická příbuznost tady není.

Draci také zpravidla mají blanitá křídla a dokáží létat. Vzhledem ke své velikosti a váze nejsou příliš obratnými letci, jsou ale velmi vytrvalí a dokáží překonat obrovské vzdálenosti. Navíc mohou využívat i méně obvyklých fyzikálně-magických zákonitostí.

Různé formy draků – červený, černý, zelený a další – neznamenají druhovou odlišnost, nýbrž jen odlišná stádia periodické (cyklické) dračí ontogeneze. Drak se během svého velmi dlouhého života několikrát uchýlí do skrytého místa, kde svlékne kůži a zároveň přijme novou vývojově vyšší formu. Každé vyšší vývojové stádium draka je méně závislé na fyzické realitě a má dokonalejší magické schopnosti. Podle našich omezených znalostí je nejvyšší formou či stádiem vývoje drak zlatý, který dovede měnit podobu svého těla. Je možné, že existují i vyšší formy, které se vymykají našemu vnímání, a proto o nich nevíme.

Nezbytnou podmínkou procesu přeměny je přítomnost dostatečného množství katalyzačního prostředku. Optimální materiál (nestabilní transuran 333) sice na zemi dostupný většinou není, ale draci nouzově používají magicky sycené zlato či drahé kameny (odtud dračí poklady a zcela neadekvátní pověsti o nich). Vzhledem k velikosti draka a neprostupnosti dračí kůže se týž musí ve zlatě doslova válet a to po několik desítek až stovek let, aby došlo k úspěšné transformaci.

Nedostupnost potřebného katalyzátoru na Zemi má za následek neúplnost dračí transformace a ztrátu schopnosti zaměřit se cíleně na další místo přesunu časoprostorem, vlastní původním dračím plemenům. Lze říci, že draci zde se vyskytnuvší jsou v podstatě trosečníci a ztroskotaní zachránci, kteří se v nouzi občas navzájem rozmnožují.

Je také nutno doplnit několik poznámek k dračímu plameni – v zásadě se jedná o ohňotvorné ústrojí, zachované jako rudiment po reaktivním bionickém raketovém motoru. Draci se ovšem také dokáží pohybovat specifickým způsobem jistou transformací časoprostoru, která je ale výpočetně složitá a jen těžko jim umožní návrat do původního místa, navíc draci s věkem tuto schopnost postupně ztrácejí.

Pro úplnost doplňujeme, že podle některých teoretiků je drak v podstatě ve svých očích a ve své domovské dimenzi stabilní, jen nedostatečnému lidskému vnímání se to jeví jako různá stádia a odlišné vnější podoby, dané různým průmětem mnohadimenzionálního objektu draka do našeho jednoduchého třírozměrného prostoru.

Strava

Jako magičtí tvorové draci magií žijí zcela přirozeně, potřebují ji stejně (možná víc) než potravu. Jejich metabolismus je totiž vázán na existenci ve vícenásobném (od sedmé dimenze výše) prostoru, kde je ovšem tzv. magie dokonale vysvětlitelná primárními dimenzionálními zákony.

V podstatě se mohou živit téměř čímkoli, jsou-li tomu příznivě nakloněny okolnosti, zejména možnost sycení magií. To je snad jediný důvod, pro který by snad mohli strávit i ty proklamované princezny. Nejčastěji se ovšem živí specifickými nerosty a horninami, v nouzi čímkoli, co je. V některých stádiích vývoje potřebují i organickou stravu a pak se někdy stávají pleniteli stád. Draky způsobené škody se ale neuvěřitelně přehánějí. Jednak si pastýři kryjí manko, jednak majitelé stád využívají dračí psychózy k pojišťovacím podvodům, takto pěstovaná nenávist k drakům také slouží jako záminka k lovu na vzácné trofeje a dračí zlato.

Biotop

Drak je jeden z mála tvorů, fyzicky schopných žít téměř kdekoliv, mezihvězdný prostor nevyjímaje (jak je výše uvedeno, dle některých teorií je dračí plamen původně specifická výbava pro pohyb kosmem). V nám známém světě dávají draci přednost pustinám, především proto, že tam mají klid a dostatek prostoru. Do hustě obydlených zemí se vydávají jen výjimečně.

Vzhledem k rozpínavosti humanoidů (především lidí), je dostatečně rozlehlých pustin stále méně a méně. I to jeden z důvodů, proč je draků tak málo a dále jich ubývá. Navíc se lidé (z ne zcela jasných důvodů) s draky nesnesou a pod nejrůznějšími falešnými záminkami se pokoušejí o jejich vyhubení.

Jazyk

Draci pravděpodobně nějaký svůj jazyk mají, je však pro lidi neuchopitelný. Nemá totiž klasickou zvukovou podobu, draci se dorozumívají telepaticky. Zdůrazňujeme slovo pravděpodobně – vzhledem k jejich velmi řídkému výskytu se zřejmě nikomu z humanoidů nepodařilo zastihnout skupinu draků v družné debatě, jejich rozhovor vyslechnout a v neposlední řadě přežít a podat o tom zprávu.

Profese

Být drakem je profese sama o sobě. Ostatně, umíte si představit draka jako zloděje, svářeče, alchymistu? No, ještě snad bojovníka...

Sami sebe ovšem považují za vytříbené tanečníky a bardy.

Možná se občas mezi nimi najde i pár filozofů, mimo dračí svět však zůstávají nepochopeni. Obáváme se, že jejich úhel pohledu a způsob uchopení problému je mimo dračí druh prostě nezprostředkovatelný.

Umění

V přísném utajení pěstují draci také malování plamenem – druhý drak to může vnímat jako hudebně, literárně, tanečně světelnou kompozici. Umožňuje to hlubší formu vzájemného dračího komunikování, sdílení a snad to má i nějaký specifický význam při namlouvacích rituálech a oslavách dračí dospělosti.

Společenská struktura

Draci jsou samotáři a individualisté. Nemají organizaci, neuznávají žádné vůdce. Vzájemně o sobě vědí, jsou propojeni telepatickými kontakty, ale setkávají se jen velmi výjimečně. Mají ostatně na výběr mnoho jiných způsobů setkávání, nejen přízemní variantu setkání fyzického.

Proč nemůžou být aspoň trochu společenštější, napadá jistě mnohé čtenáře. Ve skutečnosti ovšem společenšší v jistém smyslu docela jsou – s ohledem na svou sdílenou druhovou paměť, cokoli se stane komukoli z draků, sdílejí s nimi i všichni ostatní. Jen k tomu nepotřebují být nutně v tomtéž místě a koneckonců ani v tomtéž čase.

Vztahy

Jejich vzájemné vztahy jsou nepopsatelné, neboť jsou natolik jiní, že se lidem nedaří jejich vztahovost pochopit, aniž popsat. Do jisté míry by se dalo říci, že každý drak je světem sám o sobě. Dílčí dračí vztahovost způsobuje sdílená druhová paměť a multidimenzionální pojetí života integrující mimovesmírný dračí základ s individuální a neopakovatelnou kvalitou specificky dračího prožitku.

Výchova

Pokud dojde k té vzácné události a z vejce se proklube dračí mládě, musí čelit světu samo. Věkem malé dráče ovšem vůbec není malé velikostí a silou a od prvních okamžiků dokáže používat mozek, o jehož výkonu by se Einsteinovi ani nesnilo. Navíc dokáže sdílet určitou zkušenostní bázi ostatních draků (něco jako druhová paměť), těžko říct, zda ji dostane do vínku od rodičů nebo se na ni dokáže napojit telepaticky.

Lze vůbec hovořit o nějaké výchově? Rodiče jsou v nedohlednu, o jiných dracích nemluvě. Přesto, pokud se mladému drakovi podaří najít (ať už fyzicky, nebo telepaticky) staršího draka, tak za „úplatek“ (většinou v podobě zlata) je starší drak ochoten na kratší dobu mladého draka vést a předat mu část vědomostí jinak než obvyklým způsobem – tj. sdílenou druhovou pamětí.

V každém případě drak v období proměny prochází většinou jakousi krizí identity (nezaměňovat s dračí pubertou), v jejímž průběhu opravdu, ale opravdu není radno na draka narazit. A to ani tehdy pokud jste příslušníkem stejného druhu!

Dračí puberta nastává někdy po mnoha stech letech (700–1100). Podobně jako u lidí se v jejím průběhu mění dračí zdánlivá tělesná podoba i psychika. Drak se cítí sám, je nervózní, agresivní, občas útočí na širé okolí. Také se už úplně vyvíjí jeho ohňové ústrojí.

Výuka

Draci jsou považováni za moudré až vševědoucí. Přitom odmalička žijí sami, jsou tedy zásadně samouci. Jejich nadlidská inteligence a paměť, pozorovací schopnost a vzhledem k dlouhému životu i dostatek času jim dávají možnost naučit se cokoliv, o co mají zájem.

Pro draka není problém naučit se jakýkoliv lidský nebo ne-lidský jazyk. Psát v lidském písmu nemohou fyzicky, sami písmo nepotřebují (mají absolutní paměť). Číst by mohli, zpravidla však o to nestojí. Lidské vědomosti, skryté v knihách, jsou pro ně banální a nezajímavé.

Proslavená dračí moudrost není ani tak moudrostí, jako zkušeností. Drak za svůj život viděl (a mohl promyslet) skoro všechno, navíc draci dokáží své zkušenosti sdílet. Na svět humanoidů se dívají s nadhledem, a to, co lidé považují za novinku, oni už dávno vědí.

Vzhledem ke svému druhu z lidského hlediska moudří nejsou – nemnoží se, neposilují své postavení ve světě, neobsazují další prostory. A to přestože na to vše mají dostatek sil a moci. I v tom je zkrátka dračí moudrost odlišná – zjednodušeně řečeno, když draci ztratili kontakt se svým původním společenstvím, nemají zájem na vybudování nového.

Náboženství

Navenek působí draci zpravidla ateisticky (pokud se sami z nějakého důvodu za božstvo neprohlašují). Jejich náboženské představy jsou pravděpodobně velmi abstraktní a pro lidi neuchopitelné. Pro názornost se pokuste představit si dogma trojjediného deuteria (a filozofické dopady z toho plynoucí).

Pohřební obřady

Smrt je chápána jako smutná událost, kdy jeden z nich odchází a nikdo neví (dračí mudrci o tom vedou spory) kam, respektive co se děje s jeho duší po smrti. Pohřební obřad (pokud je možno ho uskutečnit) by se dal popsat jako slavnostní sežehnutí těla, přičemž se shromáždí nejbližší draci (aspoň virtuálně). Když je zemřelý nějak významný, nebo svou smrtí někoho zachránil, může se stát, že se stane součástí nějaké dračí ságy, která se zpívá a je doprovázena náležitými ohňovými efekty.

Hodnoty a etika

Ve vztahu k vlastnímu druhu jsou draci přímo příkladem snášenlivosti – nevedou spory, neválčí, nezištně spolupracují (aspoň na úrovni sdílení životních zkušeností). Neusilují o vládu nebo zotročení jiných, neokrádají se ani nezávidí.

Ostatní tvorové nejsou v dračích očích důležité, proto například usmrcení člověka není považováno za vraždu ani za krutost. Shromažďování zlata není hamižnost, ale prostá životní nutnost, ostatně zlato pro draky má zcela jiný význam než pro lidi nebo trpaslíky.

Vědy

Věda to jsou draci sami o sobě. Nejbližší mají snad k čemusi jako propojení teoretické fyziky s aplikovanou psychologíí a jemnou formou filozofující chemie.

Postoj k magii

Magii žijí zcela přirozeně, potřebují ji stejně (možná víc) než potravu. Jejich metabolismus je totiž vázán na existenci ve vícenásobném (od sedmé dimenze výše) prostoru, kde je ovšem tzv. magie dokonale vysvětlitelná primárními dimenzionálními zákony. Přesto má i u nich magie více “úrovní“, tj. každý drak má jinak silnou magii a jinak zaměřenou (např.: oheň, maskování apod.).

Vztah k jiným rasám

Jak bylo už výše naznačeno, draci nepovažují humanoidy za sobě rovné, ale za zábavnou, leč primitivní životní formu. K jejich společenstvím mají vztah, asi jako člověk, pozorující mraveniště. To také lze pozorovat se zájmem či s lhostejností, případně mravencům pomáhat či škodit. Nelze ale stát se mravencem a žít jeho starostmi.

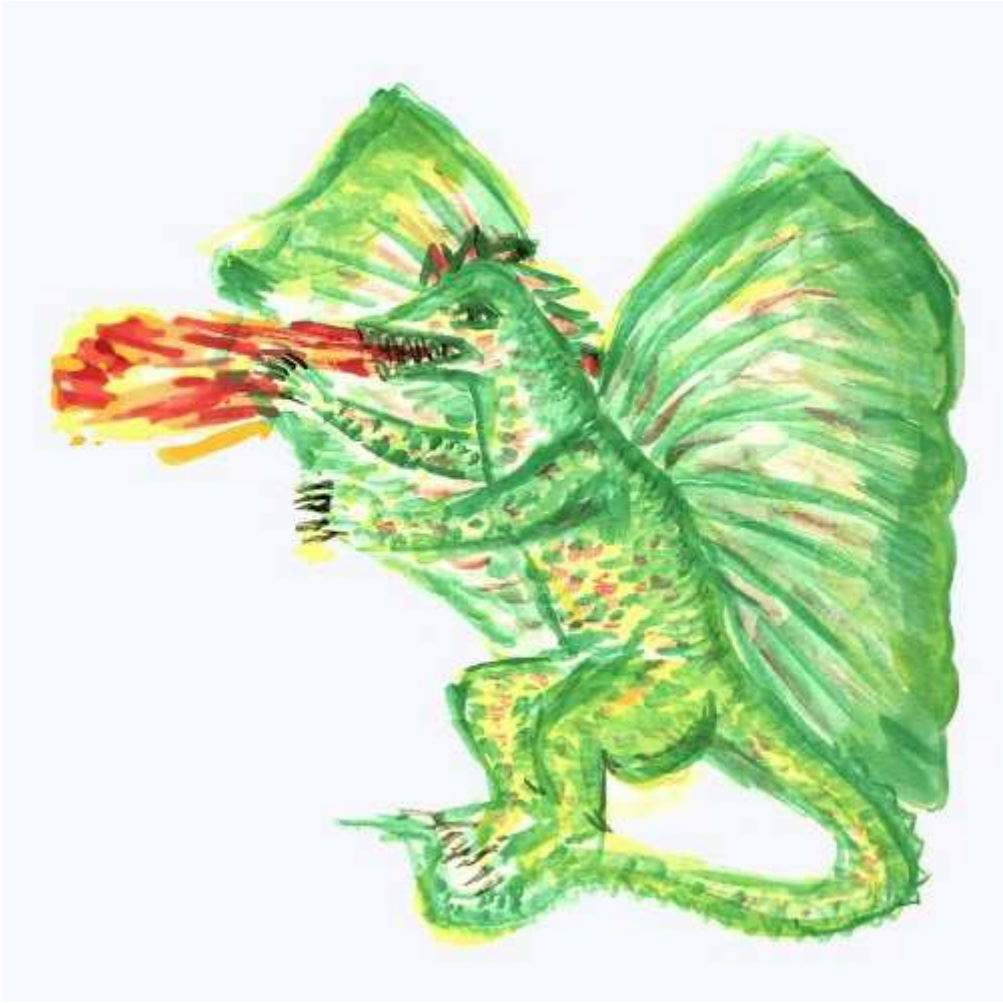
Jakous-takous úctu u nich mají pouze vznešení elfové pro svůj vztah k magii a trochu podobný pohled na svět. Elfové jsou také dlouhověcí a tím drakům do jisté míry blízcí.

Pokud se drak vůbec s lidmi baví, pak zpravidla s povýšeným nadhledem. A pokud se snad zapojí do nějaké mocenské „hry“ mezi panovníky nebo vojevůdci, pak jen pro svůj rozmar a krátkodobou (z hlediska dračího rozměru času) zábavu. Jinak si draci zpravidla lidí nevšímají a jsou nejraději, když si lidé nevšímají jich. To ovšem bohužel lidé často nerespektují.

Lidé draky uctívají pro jejich sílu a moudrost, zároveň je mnohdy vnímají jako ohrožení a ze strachu je nenávidí. Také představa dračího zlata dráždí lidskou touhu po bohatství. Profesionální drakobijci jsou téměř jen mezi lidmi. Kultury, které draky znají už jen z legend, drakobijce často považují za hrdiny (svatý Jiří), ty které mají s draky přímou zkušenost, je mají za profesi sice obtížnou a užitečnou, ale poněkud pochybnou, asi jako krysaře a katy.

Téma dračího zlata je důležité také pro trpaslíky. Draci čas od času, když přijde doba jejich přeměny, nepohrdnou trpasličí prací a obsadí jejich podzemní prostory i s nashromážděným zlatem. Pak zpravidla vypukne krutý boj, ve kterém mají trpaslíci jen málo šancí. Proto také draky upřímně nenávidí. Sami je ale nevyhledávají a neloví.

Z humanoidních ras mají k drakům nejužší vztah elfové, ať už je to vztah a přátelský nebo nepřátelský. Tuší (obě strany) nějakou příbuznost. Elfové také jako jediní dokáží aspoň částečně pochopit dračí moudrost a pohled na svět.

PŘEDZNAMENÁNÍ

Kdo je kdo

Jsem bolestná paměť světa
Jsem radost i smutek bez mezí
Jsem čas, který příběhy splétá
Jsem světlo i tma – kdo z nich zvítězí...

PŘÍBĚH

Elfí píseň jitřní hlídky

Vítr se budí
je zelený
Kámen už rozmlouvá
s kořeny

Země, buď vlídná
až sejdeme z cest
Země, buď dobrá
- snaž se nás vést

Barbara k příštímu vítězství
jeho meč písňě oslaví
Člověka do světa ke štěstí
talisman rozptýlí obavy
Půlvelké k pokladům
ducha i těla
Poutnici k příběhům
by vyprávěla

Buď k nám, Země, dobrá
snad sešli jsme z cest
Buď k nám, Země, vlídná
my dáme se vést...

Na sklonku času

(Elfská melancholická)

Jak vlna za vlnou
jde řada dní
Dnešek je první
i poslední

Kéž najdeme sílu
a odhodláni
prožít jej naplno
do stmívání

Jak vlna za vlnou
jde řada dní
Dnešek je první
i poslední

Až jednou spočinou
v dávném stínu luny
písně snad zůstanou
někdo porozumí

Jak vlna za vlnou
jde řada dní
Dnešek je první
i poslední

Dál hledám víru
i odhodláni
prožít jej dobře
i ve stmívání

Jak vlna za vlnou
jde řada dní
Dnešek je první
i poslední

Večer až nevstanu
z temna luny stínu
v písni ať zůstanu
a s ní nezahynu

Jak vlna za vlnou
jde řada dní
Dnešek je první...

Lindon /sindarsky/

Lanthir naur
A Lanthir nen
Lanthir bar
A lanthir len
Lanthir lindir
A hae dínen rín
Lanthir randir
O Laslinderin

Zpívání

Vodopád plamen
Pád vodního gesta
Vodopád domov
A Vodopád cesta
Vodopád pěvec
I tichá vzpomínka zdaleka
Vodopád poutník
Z lesa co písni se neleká

Cyermě yá aurě /quenijsky/

Cemen ná hröanya
Ar nén sercenyä
Vilya ná súlěnya
Ar nárě fěanya

Auta mórě
Ananta lindelě quingo ar hyandarussě maruva
Aurě entuluva

Než přijde den (modlitba)

Zem je tělem mým
A voda krví mou
Vzduch je dechem mým
A oheň duší mou

Temnota noci minula
Ač tětivy zpěv a čepele třpyt s námi zůstane
Nový den zase nastane

Za světlem

Vědomí vibrující jak struna při doznění
Temnota stravující čas který nebyl... bude? není!
Jdu k řece bolestí, mlžná tvář vtahuje
A havran z rozcestí křikem mě varuje
Moudrost anebo strach... i z vlastní zbabělosti
Přijď znovu na můj práh, pokoro, vzácný hosti
Samota stoupá propadlem k poznání, které zebe
I za posledním zrcadlem spatříme jenom sebe

Kde prosit o pomoc, kde najít slitování
Nedělit den a noc marně se ruce brání
Být zemí, vzduchem, plamenem, ohněm, co otvírá cestu
Být písni, stromem, kamenem, zbavit se vin i trestu

Odpověď hladová na moje otázky
Je kolem domova kruh světa bez lásky
Kde sílu zase znovu vzít pro zlobu v každé době
Nadějí jako světlo být, naději chránit v sobě

Čas rychle pomíjí, mám pusto před očima
Když duši ovíjí tak černá pavučina
Jen jednou volit smím, jak nepromarnit šanci
Dej, ať se pokusím, neskončím mezi štvanci
Co jenom ztratit ještě mám, čeho se vzdát, co osud žádá?
Než každý zůstaneme sám na posledním z míst zvaném zrada
Už slyším smečku výt, zas na cestu mne nutí
Teď čas je vstát a jít, naplnit rozhodnutí

Na spáleništi

(Uich ereb, mellon nín)

Boe gwennen na gwanath ah na dhín
Než vinu smažu, dluh svůj zaplatím
Anírne telin le thaed
Bez smíchu jdu, mám v duši led
Telin beriad i ereb amarth lín
Vždyť tvou je cesta má a můj čas je tvým
Dan im abdollen - eddaved
Sám nezůstaneš v běhu let

Dan gevenditham - lasto beth nín
Zpět přispěchám dnem větrným
Estelio nad, ú i vethed ná i onnad
Žhne uhlík na mé dlani – čas obrací svůj spád
Si boe ú-dhanna, sereg a bar nín gerich i lín
Ať účelem své prostředky už nikdy nesvětím
Teliach nad, tollo dan nan galad
Až setkáme se - zase znovu - snad

Volbou je cesta svázána
Nauvar i nauvar... Mettanna!

Na cestu

Půl z půlvelkých teď spí tu v zemi
i druhý možná navždy ztich,
když kradmo zmizel hledán všemi
Tři chrání dítě minulých

Člověk dál svoje místo hledá
v podivném světa kvasu

Barbara cesta k horám zvedá,
vidí teď jejich krásu
A elfská poutnice,
ta přišla z lesů na jihu,
tak strašně věřit chce
dobrému konci příběhu

Pokladem nebyl pohár zlatý
Zbohatli pouze o své ztráty
A k jaké budoucnosti hledí,
Snad moudré oči draka vědí
...nepovědí...

BONUS

Rozhovor (hráče s postavou)

Mae govannen
Lanthir - Poutnice
Mé lehkonožé já
Zprudka letící šípe

Ukaž mi
svět když byl tak mlád, ještě pln nadějí a barev
Nauč mě
rozmlouvat se stromy a naslouchat Tvým písním
Propůjč mi
velikost moudrosti i pošetilou vznešenost smutku
Na sklonku času
Pomoz mi
Nezklamat a vytrvat
Dobře a se ctí vstoupit na loď
Až s krahujcem v nadhlavníku
Do šedých přístavů
Vypravíme se
Spolu

Iva, Jirka a Ivča © 2007

Vydáno elektronicky 17.12.2007

Homepage: <http://www.hamstet.info>

e-mail: hamstet@hamstet.info

NEPRODEJNÉ

Pro nekomerční účely může být šířeno neomezeně.